

 NoTV gaat de strijd om Carina aan	 Loesje-workshop in bibliotheek Didam	 Go Clean en Merijn Tinga gaan zwerfafval te lijf
TONEEL pagina 8	CULTUUR pagina 13	ACTUEEL pagina 15

175 keer goud in Montferland

Bruidsparen en masse op de koffie bij de burgemeester

Door de redactie

MONTFERLAND - 175 gouden echtparen telde de gemeente Montferland in het afgelopen jaar. Onbegonnen werk om ze allemaal persoonlijk te bezoeken. Daarom draaide burgemeester Peter de Baat het om. Hij nodigde ze allemaal uit bij hem op de koffie. Eén sessie bij Jan&Jan in Didam, de andere bij De Gracht in 's-Heerenberg.

In 1968 legden alle aanwezige stellen de basis voor hun huwelijk. Het was ook het jaar waarin Jan Janssen als eerste Nederlander de Tour won, Willem van Hanegem zijn debuut maakte voor het Nederlands elftal en Wim Sonneveld over 'De kat van Ome Willem' zong. In die tijd was het ook 'not done' om te scheiden. Vijftig jaar later is een lang huwelijk al lang geen vanzelfsprekendheid meer. Veel verbintenissen stranden onder-

In de rij voor een foto met Peter de Baat en zijn vrouw Lida.

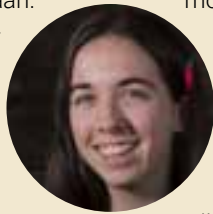
weg, maar liefst veertig procent door echtscheiding anno 2018. "Onder invloed van de ontkenlijking en de vrouwenemancipatie, is scheiden nu veel meer geaccepteerd", sprak Peter de Baat. Hij vroeg de stellen naar het geheim van hun huwelijk. 'Ja

zeggen en nee doen', sprak een bruidegom van destijds met een knipoog. Veelgehoord: 'geven en nemen' en 'jezelf kunnen blijven'. Peter de Baat stak ze in zijn broekzak, hij trouwde pas vorig jaar met zijn Lida en heeft dus nog een lange weg te gaan. Dat

je mag blijven wie je bent, jezelf kunt zijn in een relatie bezong Billy Joël ooit in 'I love you just the way you are'. In een duet met zijn vrouw en Peter Loeters op de gitaar deed Peter de Baat het bij Jan & Jan en De Gracht nog eens dunnetjes over.

Redacteur van dienst

Ondertussen krijgt u al 7 maanden de Liemers Helemaal Goed Courant op de mat. Al best een tijdje dus! Misschien vraagt u zich af hoe dat in zijn werk gaat. Ik wil hier graag verder op ingaan. Wij hebben één keer per maand een redactievergadering. Dan brainstormen we over de krant en verdelen we onderwerpen. Ook krijgen we vaak een 'mini-workshop' van onze begeleiders, Susan Wiendels en Joke Burink. Zij helpen ons niet alleen om de krant in zijn algemeenheid te verbeteren, maar geven je ook persoonlijke tips. Na de redactievergadering is het tijd om zelf de handen uit de mouwen te steken. Als je leuk positief nieuws uit de Liemers hebt, kan je dit onderwerp aangeven bij de redactievergadering, een hele eigen inbreng dus. Verder kan je onderwerpen kiezen waar jij interesse in hebt. Als je je

onderwerp hebt, volgt de volgende stap: het interview. Met de contactpersoon probeer je een afspraak te maken om het interview te doen. Vaak is het interview ook een handig moment om een foto te maken bij je artikel. Het interview is erg belangrijk. Na het interview volgt het schrijven, dat vind ik het leukste deel. Je stuurt je artikel dan naar de contactpersoon om het nog te laten controleren. Als je dat gedaan hebt, stuur je je artikel naar Joke of Susan en krijg je feedback. Vervolgens zie je jouw eigen geschreven artikel in de krant staan! Ik vind deze krant een super initiatief om op een positieve manier kennis te maken met journalistiek. Ik heb al erg veel geleerd de afgelopen maanden en ik hoop nog erg te groeien.

Ilse van Velsen

Wie wint de eerste Liemerse Sportprijs?

Door onze redactie

LIEMERS - Liemerse sporters, die een bijzondere prestatie hebben verricht, worden donderdag 13 december tijdens een feestelijke avond in de OG-tent in Duiven in het zonnetje gezet tijdens de eerste editie van de Liemerse Sportprijs.

De Liemerse Sportprijs is een initiatief van de regiocampagne De Liemers Helemaal Goed (DLHG) in samenwerking met de Liemerse gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar en de sportredactie van dagblad De

Gelderlander. Vanaf maandag 15 oktober kunnen kandidaten worden voorgedragen. Het gaat om prestaties over het kalenderjaar 2018 in diverse categorieën. Zo worden er op donderdag 13 december onder andere prijzen uitgereikt voor de Sportman, Sportvrouw, Sportploeg, Coach, Talent, Aangepaste Sporter en Sportevenement.

Nomineer je kandidaat

Via social media wordt iedereen opgeroepen om kandidaten te nomineren. Dat kan ook rechtstreeks via de website www.liemerssportprijs.nl. Een speciale nominatiecommissie kiest per

categorie drie genomineerden. Vervolgens volgt er vanaf half november een volgende stemronde, waarna een vakjury de winnaar bepaalt. De stemmen van het publiek worden hierin meegewogen.

Verkiezingsavond

De verkiezingsavond op 13 december is voor iedereen toegankelijk. Zowel het Candea College als het Liemers College verleent deze avond haar medewerking. Naast de prijsuitreikingen in de diverse categorieën zijn er diverse optredens en wordt de avond feestelijk afgesloten met livemuziek.

De Liemers Lucht

Gespot in de trein naar haar woonplaats Duiven om daar haar twintigste verjaardag te vieren. Hanai Borst, studente Communication en multimedia design. Ze heeft er zin in! Foto: Jairo in der Beeck.

Meer dan honderd winkeltjes van vroeger op open dag OVD

Door onze redactie

DIDAM - De Oudheidkundige Vereniging Didam houdt op zondag 21 oktober haar tweejaarlijkse open dag, die gratis toegankelijk is. Het thema is dit keer 'winkeltjes van vroeger'.

Van 13 tot 17 uur is er in de zaal van Jan&Jan materiaal te zien van meer dan honderd winkeltjes.

De verschillende werkgroepen van de vereniging tonen onder andere foto's, filmbeelden, stambomen, advertenties en

attributen van de plaatselijke middenstand. Het materiaal dat is verzameld, gaat terug naar de jaren dertig van de vorige eeuw. "Maar we hebben ook foto's van honderd jaar oud", zeggen José Rasing en Maria Wigman, die de open dag coördineren. Zo zijn er beelden te zien van Gilsing en

Ros Schoenen, winkels die nu nog bestaan, maar ook van Von der Haar, Toon Brandts, Hend Nas en de hoedenwinkel van de gezusters Sanders. Ook worden er foto's geëxposeerd van monumentale panden, waar vroeger een winkel in was gevestigd, zoals Peperkamp en Te Dorsthorst.

De werkgroep Boerderijen geeft informatie over winkeltjes die in het verleden in het buitengebied van de voormalige gemeente Didam stonden. In de buurtschap Greffelkamp hadden onder andere de families Aaldering, Geritsen, Koenders en Van Onna een winkel.

Wie is Bob Leverman?

Het is lastig om mij te verwonderen. Ik ben niet snel aan het lachen te krijgen, niet snel onder de indruk van iets, maar als het dan een keer voorbij komt dan is het ook goed raak.

In de muziek zijn dat o.a. Bach, Michael Jackson en... Bob Leverman. Robert Long, dat was zijn artiestennaam, had dat effect op me. Ik vond zijn werk geweldig en dat vind ik nog steeds. Nog steeds actueel, lekker vleiend, prachtig van tekst en compositie. Een grootheid! Ook een held!

Toen ik er weet van kreeg dat er een musical over hem zou komen, waarin mensen die hem gekend hebben, uitleggen waarom ze een lied van hem zo pakkend vinden, en dat Ivo de Wijs (nog een taalkundige held!!!), de verbindende teksten zou maken, heb ik het impresariaat benaderd.

We hebben nog nooit een professionele musical bij ons op de planken gehad. In samenwerking met Kunstwerk/Het Musiater is het op zondagmiddag 10 februari zo ver!

Kom genieten en bestel alvast kaarten via onze website.

CHRIS VAN DE VEN

Folkcafé de Liemers viert Cadansa

Donderdag 18 oktober begint het vierdaagse festival Cadansa in de Ogtent. Een superleuk balfolk-festival met (te) gekke bands, goede koffie en lokale bierjes. Artiesten uit België, Frankrijk, Nederland en gecombineerd uit Denemarken, Zweden en Finland.

Als vaste bezoeker van ons folkcafé en als inwoner van Duiven, mogen wij in samenwerking met Cadansa u uitnodigen om de donderdagavond gratis mee te maken. Tijdens deze avond zullen Duo de Schep-Sanczuk (Be), 'Ndiaz (Fr) en BmB Light (NL) optreden.

De zaal gaat om 18:00 uur open en om 18:30 uur is er een dansinitiatie - de basis van Balfolk. Om 19:15 uur zal de eerste

Appeltaartconcert: Contrabasta

Contrabas is niet slechts een instrument, het is een begrip, een ideologie! Je kiest er niet voor om contrabas te leren spelen, het overkomt je! Op een dag raak je er verliefd op en daar zit je de rest van je leven mee!

We zijn de basgroep van Het Gelders Orkest, vijf bassisten in hart en nieren en we vinden de contrabas het begin en het einde van de muziek!

Er gaat niets boven een contrabas, behalve meer bassen bij elkaar natuurlijk!

Daarom zijn wij met CotraBasta kamermuziek in allerlei combinaties van contrabassen gaan spelen: duet, trio, kwartet en kwintet, als het maar mooie muziek is. En we maken geen onderscheid in genres en stijlen, wat ons betreft gaan we van klassiek tot jazz en van barok tot rock!

We spelen zowel originele composities als arrangementen van onszelf en van anderen, en we hebben vooral ontzettend veel lol met elkaar.

Zoals een klein kind het heerlijk vindt om met zijn vrienden te spelen!

Klucht van de Molenaar

KLUCHT VAN DE MOLENAAR - BREDERO - 26 Oktober - Tijd - 20:00 - 22:00

Theatergroep De Kale speelt: De Klucht van de Molenaar van Bredero.

In De Klucht van de Molenaar kan een keurige vrouw 's avonds de stad niet meer in. De trekschuit waarmee ze uit Leiden kwam heeft vertraging opgelopen en nu zijn de stadspoorten al dicht. Zij vraagt onderdak bij een molenaar en zijn vrouw. Zij wordt zeer gastvrij ontvangen. Al gauw blijkt echter dat de molenaar een wel heel grote interesse in de stadse vrouw heeft opgevat. Hij haalt haar over om elkaar die nacht op een geheime plek te ontmoeten. De stadse dame lijkt wel in te zijn voor een avontuurtje.

In het jaar dat de schrijver Bredero precies 400 jaar geleden overleed speelt Theatergroep De Kale een bruisende en toegankelijke voorstelling van deze klassieker van de Nederlandse toneelliteratuur!

Programma Explicateur

Donderdag 18 oktober - 20.00 uur

GEEN FILMHUIS
(In verband met de herfstvakantie)

De Ogtent staat een aantal dagen geheel in het teken van Cadansa - Balfolk-Festival.

Voor meer informatie, zie: www.cadansa.nl

Woensdag 24 oktober - 14.30 uur

PUCK EN HET VERDWENEN SCHAAP

De 5-jarige Puck gaat uit logeren bij haar neefje die op de schaapskooi woont. Op de boerderij breekt grote paniek uit als de kinderen onvindbaar zijn. Zou het de hond lukken om ze op te sporen?

Kinderfilm, gratis toegang
(alle leeftijden, 50 minuten, Nederlands gesproken)

Donderdag 25 oktober 20.00 uur

TONIO

Nederlandse film uit 2016, geregisseerd door Paula van der Oest naar het boek van A.F.Th. van der Heijden over het tragische ongeval van de zoon van de schrijver. Werd ingestuurd voor een Oscar-nominatie en kreeg o.a. een Gouden Kalf.

(vanaf 12 jaar, 97 minuten, Nederlands gesproken)

Filmhuis Bij Bert

Zondag 28 oktober - 14:00 uur

APPELTAARTCONCERT - CONTRABASTA

Abonnement 6 concerten € 60, losse kaarten € 15

Dinsdag 30 oktober - 15.00 uur

LAAGGELETTERDHEID

Lezing i.s.m. de bibliotheek
Gratis Toegang

‘Het Kulturhus staat open voor iedereen’

De Borg genomineerd voor ‘Dorpshuis van Gelderland 2018’

BABBERICH - Willy van Dinther (voorzitter van de Dorpsraad), Maurice Driessen, (locatie-manager) en Adrie Molenaar (beheerder) van dorpshuis Kulturhus De Borg in Babberich zijn trots op de nominatie ‘Dorpshuis van het Jaar’ in Gelderland. Willy: “We zijn er nog niet, maar we hebben al 56 dorps- of buurthuizen achter ons gelaten.” Op 1 december is de prijsuitreiking.

Willy meldde het Kulturhus aan bij Omroep Gelderland. “We zijn erg blij met en trots op De Borg. Het is zoveel meer dan alleen een gebouw in het centrum van Babberich. Het verbindt mensen met elkaar en dat willen we graag in ons dorp. We willen dat de mensen hier plezierig oud kunnen worden. Mensen die in Babberich komen wonen brengen wij een bos bloemen en de dorpsgids. Zodat ze zich welkom voelen en wellicht mee gaan doen in het verenigingsleven.”

Rijk verenigingsleven

Babberich kent een rijke cultuurhistorie en verenigingsleven. Er zijn op dit moment 45 verenigingen. Deze maken allemaal gebruik van Kulturhus De Borg. Maurice: “Dat is het verschil tussen ons en andere genomineerden. Vooral bij buurthuizen gaat het om de activiteiten die zij organiseren, wij faciliteren vooral verenigingen. Zij huren, wij verzorgen de ruimte in het gebouw en de horeca.” De Borg is het grootste dorpshuis van de gemeente Zevenaar. Er is plek voor 600 mensen.

In de winterperiode wordt nog wel eens door een voetbalvereniging uit de buurt gevraagd of ze er mogen voetballen. Als het om investeringen gaat wordt direct aan de bewoners van het dorp gedacht. Zo is onlangs materiaal aangeschaft voor het koersbal, is er een LCD scherm geplaatst en een leestafel voorzien van twee touchscreens.

Echte muziekles

Het Kulturhus is er voor jong en oud. De basisschool van Babberich zit vast aan De Borg. Ook de kinderopvang en de logopedie bevinden zich

in het gebouw. De drempel voor kinderen om naar het Kulturhus te gaan is zo erg laag. Er wordt nog echt muziekles gegeven aan de schoolkinderen en dat betekent weer nieuwe aanwas voor de Harmonie en de Drumfanfare van Babberich. Adrie: “Babberich kent ook maar één Sinterklaas. De sinterklaas die op school komt is dezelfde als bij de verenigingen. Sinterklaas wordt door veel verenigingen samen gevierd. Hoe meer verenigingen samen kunnen organiseren, hoe efficiënter dat voor ze is en dat stimuleren wij graag.” De Borg heeft een ruime keuken. Een keer per

twee weken kunnen ouderen er samen goed eten. Willy: “We willen niet dat ouderen zich eenzaam voelen. Behalve de maaltijden is er ook senioren-gym, de KBO en het Koersbal.” Het Kulturhus staat open voor iedereen, er is altijd wat te doen. Omroep Gelderland besteedt vanaf 20 oktober, op TV vanaf 17.20 uur, aandacht aan de dorpshuizen. “Stem in de week van 20 t/m 27 oktober, digitaal op Kulturhus De Borg”, roepen Willy, Maurice en Adrie alle mensen op. Meer informatie: <https://www.dorpshuisvanhetjaar.nl/>, <https://kulturhus-babberich.nl>, <https://dorpsraad-babberich.nl/>

Maurice Driessen, Willy van Dinther en Adrie Molenaar gaan voor de winst. Foto: Alie Engelsman

‘Techniek heeft de toekomst’

John Overmars geeft techniek- en programmeerlessen op school

DUIVEN - “Als de robotbal niet doet wat je zegt, wiens schuld is dat?” Een vraag van John Overmars aan de leerlingen van groep 7 en 8 van basisschool de Wiekslag in Duiven. Het antwoord luidt: je eigen schuld. Tijdens techniek-programmeerlessen op school legt John uit waarom en hoe je de robotbal wel kunt laten doen wat je wilt.

John Overmars is consultant op het gebied van zorgdomotica in verzorgingshuizen en bij het GGZ. Zorgdomotica is apparatuur die wordt toegepast om ervoor te zorgen dat cliënten op een zelfredzame manier veilig en comfortabel kunnen leven. Denk maar aan complete kamerverlichting. In- en uitschakelen kan met één afstandsbediening. Zorgdomotica wordt ook steeds meer gebruikt om tijdig te kunnen detecteren dat een cliënt hulp nodig. Hierdoor krijgen verzorgers steeds vaker te maken met techniek. Daarvoor hoeven zij geen technici te zijn, maar het is wel belangrijk om te realiseren dat techniek een rol speelt in het uitvoeren van de taken. “Zo komt techniek vaak om de hoek kijken en is het dus belangrijk dat we hier al kennis mee maken op de basisschool”, vertelt Overmars.

Doelgroep vanaf groep 6

Overmars geeft daarom techniek- en programmeerlessen op diverse locaties, afgelopen week was hij te vinden op basisschool de Wiekslag in

Duiven. Daar maakten leerlingen van groep 7 en 8 kennis met de Sphero robotbal. Dit is een op afstand bestuurbare robotbal, die je zelf kan programmeren. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden welke kant de bal op moet rollen en hij kan zelfs licht geven. Overmars kwam op het idee, nadat hij zo’n bal voor zijn kinderen had gekocht. Een Nederlandse beschrijving ontbrak echter, daarom verzoon hij de eerste opdrachten zelf. Later realiseerde Overmars zich dat het belangrijk is dat kinderen programmeerles krijgen. Daarom maakte hij Nederlandstalige programmeerlessen met voor de docenten extra uitleg, leestips en de goede antwoorden. In principe is de doelgroep vanaf groep 6. De lessen worden ook op roc’s en vmbo’s gegeven.

Interessante uitdaging

Op basisschool de Wiekslag waren de leerlingen erg onder de indruk van de robots. Ze ervoeren het als een interessante uitdaging en omdat het zo lastig is wilden ze wel door blijven gaan. Overmars: “Het leukste vind ik het contact met leerlingen en om te zien dat ze allemaal, jongens én meisjes, enthousiast zijn.” Naast zijn werk en deze hobby is John Overmars ook vrijwilliger bij Technoplaza in Zevenaar. Dit is een technieklokaal waar aan basisschoolleerlingen techniekles wordt gegeven. Overmars: “In mijn visie is het belangrijk dat leerlingen ook op de basisschool technieklessen krijgen. Omgaan met techniek kan namelijk voor velen uitmonden in een baan in de techniek.”

John Overmars en groep 7/8 van de Wiekslag. Foto: Rahma Maqboul

Colofon

De Liemers Helemaal Goed Courant is een initiatief van Hope XXL en De Liemers Helemaal Goed en wordt gemaakt door leerlingen van het Candea College in Duiven en het Liemers College in Zevenaar.

Uitgever: stichting Daadkr8-Media.

De krant verschijnt twee keer in de maand huis-aan-huis in Didam, Zevenaar, Duiven, Groessen, Loo, Westervoort, Lathum, Giesbeek, Angerlo, Pannerden, Spijk, Lobith, Tolkamer, Herwen en Aerdt in een oplage van 42.000 exemplaren als bijlage bij Hét Gemeente Nieuws

Redactie: Pien Heijnenman, Camillia Stokman, Maaïke Hageman, Stijn Kuster, Ted Prost, Sam Dijkstra, Kim Kleijckers, Jaïro in der Beek, Floortje van Lierop, Nomi Vermeulen, Ilse van Velsen, Nina Elbers, Rahma Maqboul, Linda Ruijs, Lara Nijhof en Nynke Kooy.

Begeleiding: Anke Swanenberg (Liemers College), Michiel Kuijpers (Candea College), Susan Wiendels (redacteur), Joke Burink (redacteur), Sjoerd Geurts (coördinerend hoofdredacteur).

Redactie: redactie@daadkrachtmedia.nl

Advertenties:
Bjorn Ewald
Bjorn@starterspers.nl
Tel. 06-19337318

Marco van den Brink

Dutchbatters spelen ‘met open ogen’

Sylvain Thöni

Drie Brabantse Dutchbatters voeren op 19 oktober in Uden en op 22 november Oisterwijk het toneelstuk op: ‘met open ogen’. Er valt echter niet echt te spreken over een werkelijk toneelstuk. De drie mannen spelen zichzelf en gaan in op hun eigen ervaringen die zij hebben opgelopen in Srebrenica, Bosnië.

23 jaar geleden viel daar de moslimenclave in handen van Servische eenheden onder bevel van Ratko Mladic. Na de inname volgde een deportatie en genocide van meer dan 7000 moslimjongens en -mannen. Nederlandse troepen, de “Dutchbatters”, die de enclave onder de vlag van de Verenigde Naties beschermden, konden hier niks tegen doen. De Nederlandse soldaten hadden geen mandaat, waren slecht bewapend en konden niet rekenen op noodzakelijke luchtsteun. Uiteindelijk konden zij niets anders doen dan toe-

zien bij de deportatie van de jongens en mannen.

Raymond Braat, Stephen Mertens en Antoon van de Wiel maakten dit mee. Braat en Mertens kregen na hun ervaringen te maken met Post Traumatische Stress Stoornis (PTSS). Voor hen is theater een vorm van therapie, een manier om om te gaan met de verschrikkelijke ervaringen uit Bosnië. Volgens hun regisseur is het niveau van therapeutisch theater normaal gesproken niet geweldig, maar Braat, Mertens en van de Wiel zijn wel erg goed. Door de voorstelling op te voeren kunnen zij niet alleen laten zien hoe zij met hun eigen problemen worstelen, maar kunnen zij ook het verhaal van de Dutchbat-uitzending naar het publiek brengen. Zo kan duidelijk worden dat een uitzending in een dergelijke conflictzone extreem heftig is en veelal nog tot ver in de toekomst gevolgen heeft.

Mede mogelijk gemaakt door het vfonds

Uit het archief van HOPE XXL

Sylvain Thöni

Toen HOPE XXL in 2012 gevraagd werd om mee te denken met innovaties voor het TV-programma ‘Op Weg Naar het Lagerhuis’ was het houden van een speech een van de uitkomsten. Ook de invoering van het 360-graden-debat, pakte goed uit en wordt nog steeds toegepast.

Van alle deelnemende scholen aan de voorrondes, ongeveer 200, doen een of twee leerlingen mee. Drie worden er uiteindelijk geselecteerd en die speeches komen in de finale, die wordt uitgezonden op teelvisie door BNNVARA. Ze zijn vaak hartverwarmend en authentiek. Achter het kathedr, en met de naam van onze sponsor in beeld, doen de jongeren hun verhaal. Dat het de jongeren ook op weg helpt ,is duidelijk. Als DWDD rond verkiezingen ‘Het Lagerhuis’ naspeelt, zit tussen de debaters Ama Boahene, de winnares van 2015! En wie presenteert vanaf oktober 2018 mede Het Klokhuis? Habtamu de Hoop!

Habtamu de Hoop.

Jongeren brainstormen in Nacht van de 8

Ted Prost

ARNHEM - In de nacht van 5 op 6 oktober verzamelen ruim honderd jongeren zich op initiatief van Hope XXL in het Provinciehuis om gezamenlijk na te denken over de koers die de mensen op deze aarde varen.

Idealisme en werkelijkheid smelten samen tijdens deze spectaculaire marathon waarin van acht uur s’ avonds tot acht uur s’ ochtends wordt beraad en gediscussieerd over de potentiële verbeteringen van onze aarde, maar ook van deze regio. De avond begint inspirerend wanneer er een live-verbinding tot stand komt met de Verenigde Naties in New York. Thangavel Palanivel spreekt de aanwezigen toe. Indrukwekkend zijn de inleidingen van Martin Klaus, Jan Terlouw en Zenab Alres. Klaus is overlevende van de Tweede Wereldoorlog en verloor een groot deel van zijn familie. Zenab Alres verhaalt over haar vlucht uit het door oorlog

geteisterde Syrië, terwijl Jan Terlouw benadrukt dat de jeugd in de wereld de democratie moet bewaken. Het vormt een inspirerend startsein voor een nacht vol discussies, waarin prachtige ideeën op tafel komen. Van duurzame boodschappentassen tot initiatieven om jong en oud samen in een flat te laten wonen: aan creativiteit is, ondanks het tijdstip, geen gebrek. De beste van al deze ideeën worden straks in kaart gebracht en uitgewerkt door zogenaamde Eight-teams.Het is heftig om een volledige nacht wakker te zijn, maar door de intensiviteit en de betrokkenheid van anderen, blijf je zelf geprikkeld en gemotiveerd om bij te blijven dragen aan het project. De Nacht van 8 is niet enkel een aangename nachtbesteding, maar het is ook een baken van verandering; de mogelijkheid om zelf deel te nemen en om zelf je eigen inbreng uitgewerkt te zien worden in zichtbare resultaten. Om de noodzaak tot betrokkenheid te beklemtonen met een citaat van John Kennedy :”Ask not what your country can do for you, ask what you can do for your country.”

De ruim honderd jongeren van de marathonconferentie samen met de gastsprekers bijeen.

Aanvallen van geallieerde vliegers

Piet Bus

Uit “wat de oorlog bracht over Zevenaar 1940-1945”

Zondag 10 september 1944 werden herhaalde aanvallen gedaan door geallieerde vliegers op het station en de treinen, waarbij vele locomotieven stuk werden geschoten met mitrailleurs.

Zondag 17 september, de dag van de invasie door parachutisten rondom Arnhem, deden geallieerde vliegers aanvallen op de munitietreinen in Zevenaar: ‘n twintigtal tanks met olie en benzine vlogen in brand, evenals de munitie die met zware explosies in de lucht vloog. Een hevige vuurzee ontstond en de hitte was verschrikkelijk. Twee huizen, bewoond door de Families Hegeman, T. Geurds en Van Hanen, langs de spoorlijn, gingen daarbij in vlammen op.

Op deze zondag begon een aftocht van de Duitsers: doch de volgende dagen keerden zij weer terug en brachten veel zware pantserwagens mee. De operaties rondom Arnhem en de rivieren waren niet geslaagd. Treinen met tanks kwamen in Zevenaar aan. Deze zware gevechtswagens werden hier gelost en door de nauwe Kerkstraat en de Marktstraat naar de Arnhemseweg gereden, waar ze amper de hoek konden nemen. De trottoirs werden zwaar beschadigd.

Op donderdag 5 oktober vliegt een Canadese jager tegen de toren van de Rooms-Katholieke kerk aan. Het vliegtuig lag in stukken en wederom gaf een geallieerde piloot zijn leven voor de bevrijding van ons land. De kerk zelf was erg beschadigd.

De naam van de piloot was Bernice Royce. Hij ligt op het Rooms-Katholieke kerkhof begraven.

‘Je bent hier zo zelfstandig als je zelf aankunt’

Gezinshuis Het Kom-fort vijf maanden jong: bewoners vertellen hun ervaringen

Irma de Theije

DIDAM - Gezinshuis Het Kom-fort in Didam: eerst was op 13 april de opening, daarna kwamen de verhuizingen, tien in totaal. Naast zorgecht-paar Dave Romme en Nicole Schouten en hun vier kinderen, verhuisden negen jongvolwassenen met een verstandelijke beperking naar een van de tien appartementen boven in het gebouw. Half mei was iedereen over en begonnen de jongeren van achttien tot 35 jaar bijna allemaal aan hun eerste zelfstandige bestaan. Zo ‘gewoon’ mogelijk wonen, met zoveel mogelijk eigen regie, maar, waar nodig, met liefdevolle en enthousiaste hulp en ondersteuning van Dave en Nicole.

Aan de grote eettafel in de gemeenschappelijke keuken praten Dave, Nicole en medebewoner Jelle Loeters (34) over hun eerste ervaringen. De twee jongste kinderen van het zorgerecht-paar ‘keuvelen’ in hun kinderstoeltjes gezellig mee. Het maakt meteen duidelijk wat hier wordt verstaan onder ‘samenwonen’.

Het gezinshuis is een levensbestendig huis dat meegroeit met de groep. Dave en Nicole vertellen dat ze al werkenderwijs hun rol in het gezinshuis vormgeven. De bewoner moet enigszins zelfredzaam zijn. Een bepaalde ondergrens wat (nieuwe) bewoners aankunnen, is noodzakelijk. De rol van het zorgerecht-paar is vooral begeleiding in het zelfstandig wonen. Hun visie: wat je zelf kunt, doe je zelf en dat in het appartement. “Van tevoren hebben we een aantal zaken bedacht, maar nu

'Home Sweet Home' Foto: Irma de Theije

komt mijn vader, samen in mijn appartement kijken naar de wedstrijd van Ajax. Ik ben fan van Ajax.” Jelle is blij dat hij zijn ouders vaak ziet, ze wonen ook in Didam. Boven is het zelfstandig zijn, het loslaten. Beneden is het samen zijn, het thuisgevoel. Wie wil, kan hier op zaterdagavond samen televisie kijken of een spelletje doen. “Ons doel is: boven ben je zo zelfstandig mogelijk als je kunt en wilt zijn, beneden is er de familiesfeer. Heb je daar behoefte aan dan kom je gewoon naar beneden. De keuze is aan de bewoner”, legt Dave uit.

Gouden huisregels

In het gemeenschappelijk deel op de begane grond leeft iedereen met elkaar en loopt alles door el-

ser doen.

Het eten gebeurt altijd gezamenlijk in de grote eetkeuken beneden. Het avondeten bedenken ze samen. Nicole: “Het is stiekem heel veel wat je aan boodschappen hebt in de week. Vaste boodschappen bestellen we één keer in de week en laten we thuisbezorgen. Maar we gaan ook samen met bewoners naar de supermarkt en naar onze ‘lokale helden’: biologisch tuinbedrijf Klein Broekhuizen en landwinkel De Verse Kers.” “Ik haal iedere zaterdag acht broden bij een bakker in Didam”, vertelt Jelle trots. Hij somt op hoe zijn week er verder uit ziet: maandag werken bij Lokhorst, dinsdag, donderdag en vrijdag werken bij Burgers van Diem, woensdag poetsdag in Kom-fort en het weekend vrij. “Mijn hobby's zijn sporten, zaalvoetbal, dansen, tv kijken, computeren en muziek luisteren, maar niet te hard want er zijn ook lawaairegels omdat Erik zo hard drumt”, zegt Jelle.

Kom-fort Whatsapp groep

Dave: “Normaal heeft een instelling voor een groep van acht personen één setje regels. Allemaal dezelfde regels voor tig-verschillende individuen. Zo willen we dat niet in ons gezinshuis. Je mag hier zo zelfstandig zijn als je zelf aankunt. En op deze basis maken we met iedere bewoner aparte afspraken, bijvoorbeeld over hoe laat je 's avonds weer terug bent.” Er is een Kom-fort Whatsapp groep voor allerlei berichtjes voor en door bewoners. Zo stuurt het zorgerecht-paar een berichtje als het eten klaar staat. Vóór een vergadering sturen ze de bewoners een appje als herinnering dat over een half uur de vergadering begint. Nicole geeft mindfulness. “Iedere maandagavond om zeven uur zitten we 'stil als een kikker’. Bewoners die zich druk maken en veel prikkels hebben, worden rustig als ze aan die kikker denken”, legt Nicole de methode uit.

Verjaardagsuitje

Voor de jarige bewoner heeft het zorgerecht-paar een

leuk idee bedacht: de jarige mag een uitje kiezen een op een met Dave of Nicole. Jelle was kort na zijn verhuizing jarig én daarmee de eerste jarige van het nieuwe Kom-fort. Jelle: “Ik heb toen met Dave gegeten bij restaurant Steak'm in Didam.” Maar volgend jaar kiest hij voor zijn verjaardagsuitje Nicole, dat weet hij nu al. “Binnenkort hebben we een bewonersuitje en gaan we met z'n allen naar het theater in Doetinchem en daarna uit eten”, vertelt Jelle verder.

Plannen en wensen genoeg

Jelle is een sportieveling en minder muzikaal. Maar er zijn diverse bewoners met interesse voor muziek. Sidika bijvoorbeeld kan heel mooi piano spelen. Jelle pakt meteen zijn mobiel en laat een stukje van haar pianospel horen. “We zijn een muzikaal stel. Onze dochter Saar gaat graag naar Sidika die haar dan een deuntje op de piano leert spelen. Misschien halen we straks een muziekleraar naar Het Kom-fort, er zijn nog zoveel plannen”, zegt het zorgerecht-paar. Plannen en wensen genoeg. Een overkapping bij het terras en een groot zwembad in de tuin. Want met zestien man naar het zwembad is een hele uitdaging en eigenlijk niet te doen. Het zorgerecht-paar wil ook de tuin opfleuren met meer planten en een kruidentuin. Slim doet Jelle nog een oproep voor de invulling van een wens: “We zoeken nog iemand die hier komt wonen, er staat nog een appartement leeg. Er wonen nu drie mannen en zes dames, dus een man erbij is leuk.” Nicole: “Het is vooral belangrijk dat de nieuwe bewoner goed in de groep past, ook qua leeftijd. Het is een levensbestendige groep - bewoners mogen hier blijven wonen - maar dit betekent wel dat de leeftijd van de groep ‘meeschuift’. Binnenkort wordt het gezinshuis afhaalpunt voor Klein Broekhuizen, tuinbedrijf voor biologische groenten en fruit. Mensen uit de omgeving komen hiervoor naar Kom-fort. Op die manier krijgen de bewoners meer contacten buiten het gezinshuis en hun eigen kringetje.

'Kom-fort hond'

In het gezinshuis wonen ook een paar dieren. “We hebben twee katten rondsjouwen en Dean heeft een kat en een egel. Marjolijn krijgt ook nog een poes. Een dier mag, mits de bewoner er zelf voor kan zorgen”, zeggen Dave en Nicole. Volgend jaar komt er een 'Kom-fort hond' en alle bewoners gaan dit dier verzorgen en uitlaten. Jelle: “Uitlaten van een hond vind ik leuk. Lekker rennen en naar het bos met de hond.” Wat er al wel is: de blijvende herinnering, geschonken door de investeerders en het bouwbedrijf, aan alle bewoners. Het schilderij in door bewoners gekozen kleuren met het opschrift 'Home sweet home' hangt aan de muur van de gemeenschappelijke woonkamer. Het opschrift klopt: na vier maanden concluderen bewoners dat gezinshuis Kom-fort echt 'Home sweet home' is!

Kom-Fort aan de Rozenstraat: een thuisplek voor negen jongvolwassenen met een verstandelijke beperking.

we met elkaar samenwonen gaan in de praktijk dingen toch anders. Dat is niet erg, want zo krijgt het gezinshuis op een natuurlijke manier vorm. De eerste maanden van wennen, waren lastig door de rommelige periode met vakanties. Maar het wennen verliep wel heel natuurlijk. Tussen ons gezin en de bewoners, tussen de bewoners onderling. We zijn in de afgelopen vier maanden met z'n allen gegroeid naar een superleuke, gezellige club mensen. Onze kinderen hebben het naar hun zin en willen hier niet meer weg. Ze hebben op de begane grond ook fantastisch de ruimte”, vertellen Dave en Nicole die zich zorgerecht-paar noemen maar voor de bewoners toch vooral Dave en Nicole zijn. “Of 'zorgburen', een nog mooiere naam, want we zijn elkaars burens, maar zorgen ook voor elkaar”, zegt Nicole.

Eigen appartementje

In Kom-fort kan iedere bewoner 'op zichzelf zijn' in het appartement met eigen woonkamer, slaapkamer, keukentje en badkamer. Daar ontvangen zij hun ouders, vrienden en bekenden of komen bewoners even bij elkaar 'buurten'. Het appartement van Jelle is met hulp van zijn ouders helemaal tiptop op orde en naar zijn wens. Jelle: “Vanavond

kaar. Maar dat betekent niet dat er geen regels zijn! Mooi ingelijst staan de gouden huisregels op de vriezer. Jelle leest ze voor, de eerste en laatste regel springen eruit: 'We zijn allemaal net zo belangrijk' en 'We sluiten niemand buiten, er is ruimte voor iedereen'. Het is precies wat het (samen)wonen in het gezinshuis typeert. De huisregels zijn met z'n allen bedacht en staan niet vast. Om de maand is er een bewonersvergadering en worden de huisregels doorgenomen. Soms verdwijnt dan een regel of komt er een nieuwe bij. Jelle: “Ik vind alles hier leuk en gezellig. Poetsen doe ik graag, dat is vandaag”. Dave vult aan: “Op woensdag is iedereen vrij en poetsen we met z'n allen het huis. Iedere bewoner doet dan zijn eigen appartement en heeft daarnaast nog een extra taakje.” Aan de muur in de keuken hangen de weekklusjes met daarbij een naam. Nicole: “We proberen zoveel mogelijk iedereen de dingen te laten doen die hij of zij leuk vindt en ook aankan, maar niet alles is vrijblijvend. Ze leren ook dat sommige dingen gewoon moeten. Dat hoort ook bij de ontwikkeling en de ondersteuning. We laten de bewoners beseffen wat allemaal nodig is in een huishouden.” Ook bij het eten helpen bewoners met koken, opruimen, afruimen en in de vaatwas-

Jelle, Dave, Nicole en Pos 'aan de koffie' in de gemeenschappelijke keuken.

DE PAGINA VOOR VERENIGINGEN UIT Duiven, Groessen en Loo

Vierwekelijkse informatiepagina Week 41 - 2018

Eens in de vier weken vertellen 4 verenigingen iets over zichzelf: een bijzonder optreden, een kampioenschap of een jubileum. Het is aan de verenigingen zelf! De pagina wordt mogelijk gemaakt vanuit het Stimuleringsbeleid van de gemeente Duiven. Ook interesse als vereniging? Neem contact op via stimuleringsbeleid@duiven.nl.

Jubileumwedstrijd 40 jarig bestaan Basketbalvereniging Pigeons

Na maanden voorbereiding was het 30 september dan zover. De jubileumwedstrijd ter ere van het 40-jarig bestaan van Pigeons. Een wedstrijd tussen twee top basketbalclubs: New Heroes Den Bosch (met oud Pigeonsspeler Nick Oudendag) tegen Landstede Basketbal uit Zwolle. De wedstrijd was bijzonder spannend en werd door New Heroes gewonnen met 92-87.

De vele vrijwilligers zorgden er voor dat de hele dag tot in de puntjes was verzorgd en het werd een groot spektakel. Buiten stond er een springkussen en binnen was er een basketbalstand van Basketbal Totaal uit Leiden. Het werd een geweldige reünie met oud leden, sponsors en basketballiefhebbers. Verschillende bestuursleden van het eerste uur werden door voorzitter Taco Jansen in het zonnetje gezet. Samen met ruim 450 gasten blikte Jansen terug op 40 jaar basketbal bij Pigeons: een sterke en gezellige familiebasketbalvereniging, want dat typeert Pigeons. Dankzij alle vrijwilligers, leden en sponsors kunnen wij terugkijken op 40 jaar basketbal waarin er veel Pigeons zijn uitgevlogen door Neder-

land en zelfs naar het buitenland. Pigeons is een vereniging waar iedereen graag naar toe komt om lekker te kunnen basketballen, ongeacht afkomst, gender, leeftijd of fysieke belastbaarheid. Want zo heeft Pigeons vorig jaar ook het aangepast sporten omarmd en volledig geïntegreerd binnen onze vereniging. Iedereen doet en telt mee!

Het sleutelwoord voor de komende jaren zal zijn samenwerking. Niet alleen met gemeenten, onderwijs, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, maar ook met andere sportverenigingen. Dat na 40 jaar Pigeons nog steeds groeit en bloeit is iets waar Pigeons enorm trots op is! De komende jaren zal Pigeons vanuit Duiven en Westervoort het basketbalgeluid luid en duidelijk blijven laten horen.

Feestweek Groessen 2018 voor elk wat wils!

Showband KDO organiseert dit jaar voor de 27e maal Feestweek Groessen. FWG is daarmee niet meer weg te denken in de Liemers en er trekken ieder jaar duizenden bezoekers naar Groessen. Het programma van FWG 2018 is, zoals altijd, zeer gevarieerd.

Op zaterdag 13 oktober komt Qmusic The Party met '4 uur Fout' naar Groessen. Q-music radio-DJ's draaien 4 uur de meest foute muziek uit de Qmusic Foute top 500. Via een speciale app bepaalt het publiek zelf wat er wordt gedraaid.

Op zondag 14 oktober is er de Groessense Bokbier Pruiverij waar weer diverse heerlijke bo(c)kbieren en exclusieve wijnen te proeven zullen zijn.

Wie meer van een avondje darten houdt kan ook bij FWG terecht tijdens het Open Liemers Dartoernooi op vrijdag 19 oktober. Met een prijzenpot van € 650 (hoofdprijs € 200) en di-

verse andere prijzen, waaronder een menslengte bier, is het niet alleen leuk en gezellig, maar ook nog erg aantrekkelijk om je krachten te meten met andere liefhebbers. Opgave kan via dartsgroessen@hotmail.com

Op zaterdag 20 oktober staat het bekende Maisfeest van zaterdag op het programma. Band die avond is Bandje Speciaal en daarmee wordt het Maisfeest weer een avond feesten en uit je dak gaan.

De voorverkoop van tickets voor de diverse evenementen loopt erg goed dus het beloven druk bezochte feesten te worden en ook hier geldt: vol=vol! Online voorverkoop van Feestweek Groessen kan via www.qtickets.nl/feestweekgroessen

Meer informatie over Feestweek Groessen is te vinden op www.feestweekgroessen.nl en op FaceBook.

Korfballen is al 40 jaar een begrip in de Gemeente Duiven. Daar willen wij als korfbalvereniging DUKO graag nog eens 40 jaar bij aanknopen. Om dat te kunnen realiseren betekent dat je moet gaan investeren in de toekomst. Niet alleen in financieel opzicht, maar ook verbindingen zoeken met andere partijen.

Daarom zijn wij uitermate verheugd dat op 8 en 9 september onze geheel gerenoveerde en uitgebreide sportaccommodatie aan de Nieuweling in gebruik mochten gaan nemen, dit in samenwerking met Volleybalvereniging LIVO en de Gemeente Duiven.

Naast de 2 nieuwe kunstgrasvelden hebben wij nu ook de beschikking over een beachac-

commodatie waar tal van sporten op bedreven kunnen worden. Naast korfbal en volleybal zullen in de toekomst ook wellicht sporten als beachtennis en beachbadminton hun intrede kunnen gaan doen.

Voor wat betreft het korfbal kunnen wij als DUKO nu alle facetten van deze sport aanbieden. Natuurlijk het spelen op kunstgras in najaar en voorjaar, in de winterperiode in de sporthal, maar nu ook in de zomerperiode het spelen van beachkorfbal in het zand.

Het spelen in zand zal beslist nog wat onwennig zijn, maar DUKO is zeker van plan om met name het beachkorfbal regionaal onder de aandacht te gaan brengen. Dit kan middels toernooien, maar zeker ook de scholen hierbij actief te gaan betrekken. Hoe leuk kan het zijn een gymles in het zand te hebben.

Kortom DUKO is klaar voor de toekomst !! Voor meer informatie mail naar bestuur@dukoduiven.nl

Sporten met een GelrePas bij SV Thuve

Wist u dat wij, SV Thuve 1 van de weinige sportverenigingen zijn waarbij je met een GelrePas kunt sporten. Bij SV Thuve vinden wij het belangrijk dat iedereen welkom is en ook in beweging is en blijft. De GelrePas biedt namens de gemeente de mogelijkheid aan om mensen met een minder inkomen toch mee te laten doen aan sport. Als GelrePas houder wordt de contributie voor een gedeelte of een volledige vergoeding gegeven.

Talentvolle jonge turners (jongens en meisjes) krijgen in de damselectie of herenselectie alle kans om te groeien en zich te bewijzen tijdens regionale en landelijke wedstrijden. Ook onze andere jeugdleden leven zich uit in de turnhal in Triominos tijdens peuter- en

kleutergym, recreatief meisjesturnen of jongensturnen en de springgroep. Voor de een is het een springplank naar de turnselectie, voor de ander een lekker uurtje "apenkooien".

Voor volwassenen bieden we leuke en afwisselende lessen voor dames van 30 tot 55 en senioren gym. De hechte groep van deelnemers bewijst temeer dat gezelligheid en sportiviteit uitstekend samengaan.

Nieuwsgierig geworden? Kijk voor meer informatie op onze website www.svthuve.nl en meld je snel aan voor 2 proeflessen. Wij zien u graag terug in onze moderne turnhal, Triominos in Duiven.

Muziekspeeltuin: muzikale ontdekkingsreis voor kleuters

Kim Kleijkers

ZEVENAAR - Het eerste kind komt letterlijk stuiterend het lokaal binnen, de rest volgt enigszins verlegen. In een kleine kring zitten de vijf kinderen klaar voor hun eerste muziekles. De muziekspeeltuin in Kunstwerk! Het Musiater is een ware muzikale ontdekkingsreis voor kleuters.

De muziekspeeltuin bestaat al een aantal jaar en laat kinderen van vier en vijf jaar spelenderwijs kennismaken met de muzikale wereld. De lessen worden dit jaar voor het eerst gegeven door Sander Spaan. Hij werkt al twee jaar bij Kunstwerk! Musiater en geeft muziekles op basisscholen. Ook helpt hij met de show ‘Theaterbeesten’ en is hij dirigent van kinderkoren. Sander studeerde muziek en theater op het conservatorium in Arnhem. Hij vindt het geweldig om met kinderen te werken. “De kinderen komen op een speelse manier in aanraking met muziek. Ze gaan zingen, dansen en bewegen, ze leren over ritme, maat en melodie. Ze spelen spelletjes en oefenen op de instrumenten en ze zijn daarnaast creatief bezig met kleuren en tekenen. De kinderen leren ook over emotie in muziek, die ze zelf kunnen uiten en waarbij de belevenis van het kind centraal staat. Door bezig te zijn met muziek, haal je al het muzikale in de kinderen naar boven.”

Sociaal-emotionele aspect

Sander vindt muziek belangrijk voor de kinderen. “Niet alleen de creativiteit en het muzikale gehoor worden ontwikkeld, maar ook het leeraspect en het sociaal-emotionele aspect. Door muziek te maken en te bewegen kunnen kinderen sneller informatie verwerken. Ook kunnen

Sander Spaan laat de kinderen spelenderwijs kennis maken met muziek. Foto: Kim Kleijkers

de kinderen zich uiten met muziek door bezig te zijn met emotie, ze kunnen hun ei kwijt in de muziek.” De eerste les heeft Sander niet voorbereid. “De eerste les is meer een kennismakingsles. Ik leer de kinderen kennen en kijk wat hun muzikale niveau is en wat ze al weten van muziek. Aan de hand van wat ik zie en hoor, ga ik met de kinderen aan de slag.” Voor de cursus moeten er minimaal vier aanmeldingen zijn. Hoeveel kinderen er in totaal zijn kan verschillen. De voorkeur ligt wel bij een kleinere groep, zodat op elk kind gefocust kan worden en elk kind voldoende aandacht krijgt. In totaal zijn er tien lessen die elk drie kwartier duren. Het totaalbedrag voor de lessen bedraagt 83 Euro. De lessen zijn elke maandag om 15.30 uur in Kunstwerk! Musiater en zijn gestart op 1 oktober 2018. Instroming tussentijds is mogelijk.

Sambabal

Tijdens deze eerste les maken de kinderen onder

andere kennis met een piano en vleugel. De kinderen krijgen van beide instrumenten de binnenkant te zien en zijn erg nieuwsgierig. Ze rijmen, zingen en bespelen verschillende instrumenten zoals een sambabal, xylofoon en triangel. Door de grote diversiteit aan muziekinstrumenten en afwisseling tussen zang, dans en spelletjes kunnen de jonge kinderen hun aandacht er goed bij houden. De ouders zijn deze eerste les op de achtergrond aanwezig. Zij genieten zichtbaar van hun kroost. Sander Spaan omschrijft de muziekspeeltuin als een startles voor de echte muzieklessen. “De kinderen zijn nog heel jong, maar we willen elk kind de mogelijkheid geven om in aanraking te komen met muziek.” Dat kan ook al eerder. Zo is er ‘Muziek op schoot’, waarbij ouders samen met hun drie maanden tot drie jaar oude kind naar toe kunnen. ‘Spelen met muziek’ is een vervolg op de muziekspeeltuin. Daar kunnen toekomstige rappers, zangers, DJ's en muzikanten van zes tot acht jaar terecht.

Nieuwe app leidt lopers en fietsers langs Liemerse redoutes

Ilse van Velsen

LIEMERS - Goed nieuws voor fietsers en wandelaars in de Liemers. De gemeente Zevenaar heeft zich flink ingezet voor een nieuwe route in de Liemers. Het gaat om een uniek project, waarbij een app kan worden gedownload om zo een route te lopen of te fietsen én daarbij ook nog van de geschiedenis en de omgeving te leren.

“We hopen dat zoveel mogelijk mensen met de bijbehorende app de route gaan lopen of fietsen”, vertelt Belinda Elfrink, wethouder van Zevenaar. “De app die bij de route hoort is speels opgezet met veel extraatjes. Zo kan je ‘soldaten vangen’ en luisteren naar een verhaal dat hier tijdens de 80-jarige oorlog heeft plaatsgevonden. Naast de gebruikelijke fietsers en wandelaars, hopen we ook dat veel jongeren de app gaan gebruiken.”

Verdedigingstechnieken

De app is bedoeld om het verhaal te vertellen bij de redoutes, oftewel de uitkijkposten van de 80-jarige oorlog. “Vanuit een verhoogde redoute kan je erg ver kijken”, licht Elfrink toe. “Zodra de Nederlanders de vijand zagen, werd er een vuurtje aangestoken. Zo konden ze zich een eindje verderop, waar de volgende redoute stond, klaar maken en het vee naar binnen halen.” De redoutes zijn fysiek aanwezig en de app vertelt daarbij het verhaal uit de 80-jarige oorlog. Die oorlog vormt voor de Liemers een belangrijk deel van de geschiedenis. Een andere verdedigingstechniek uit de tachtigjarige oorlog was het water. “Het water was vroeger een vijand en een belangrijke hulp. Als de vijand eraan kwam, staken wij de dijken door zodat de

Belinda Elfrink wijst naar het uitzicht bij één van de herbouwde uitkijkposten van de 80-jarige oorlog. Foto: Ilse van Velsen

Spanjaarden ons gebied niet konden bereiken”, vertelt de wethouder.

Zichtbaarheid dankzij betrokkenheid

Behalve de gemeente Zevenaar, zijn er ook andere mensen actief geweest bij het maken en brainstormen over de route en de app. Eén van hen is Jos Lamers, de voormalige wethouder van de gemeente Rijnwaarden.

‘Je kunt onderweg ‘soldaten vangen’

“Jos Lamers kwam op het idee om dit initiatief op te zetten en heeft hierbij vanuit alle kanten hulp gekregen, zoals van toneelgroep Amateur. De toneelgroep speelt het verhaal bij de redoutes na om de geschiedenis te verduidelijken. De acteurs spelen de ene keer een soldaat, maar een andere keer weer een inwoner van honderden jaren geleden.”

Het mediabedrijf Dutch Rose Media ontwikkelde de app. De app is onder de naam Liemerse Routes te downloaden in de App store en in Google Play. Ook werkte er een filmploeg mee aan het project. De app is zo uniek omdat er landelijk heel weinig zichtbaar is van de Maurits-linie, die langs de grote rivieren loopt. Wel bestaat er een soortgelijk project over de Tweede Wereldoorlog en over de Romeinse Tijd. “Wij hebben gekozen voor de 80-jarige oorlog, omdat er op ons grondgebied ook daadwerkelijk gevochten is”, licht Elfrink toe. De route is niet alleen mooi vanwege de geschiedenis die wordt verteld, ook het landschap is supermooi. De route start bovenop de Europakade in Tolkamer. Van hieruit word je langs alle redoutes geleid die je een verhaal vertellen. “Wat ik vooral leuk vind aan de app is dat een toerist hierdoor te weten kan komen wat zich in de geschiedenis heeft afgespeeld. Het trekt toeristen aan als ze weten dat hier iets te doen is en ik vind het fantastisch dat de lokale toneelgroep het verhaal vertelt”, aldus Belinda Elfrink.

Agenda

13 okt Feestweek Groessen

The Party 4 uur FOUT 20:30 uur / € 15
Q-music radio-DJ's draaien 4 uur de meest foute muziek uit de Qmusic Foute top 500.
V.a. 16 jaar

13 okt Concert De Lantaarn Zevenaar

The Poozies / 21:00 uur / € 15,00
Een uitsluitend uit vrouwen bestaande Schotse band

14 okt Griezelen in 's Heerenberg

Griezelige kasteeltour in Huis Bergh / 13:00 uur / € 8,50 p.p. incl. traktatie.
Het programma, geschikt voor kinderen vanaf 5 jr., vindt plaats om 13.00 en 14.30 uur op: 14, 17, 21, 24, 25 en 28 okt.

14 okt Festival Kulturhus Babberich

'Zweimal Blasmusik' in De Borg / 14:00 uur / € 10,00

De Isseltaler Musikanten en Blaaskapel Judaska.

15-16 okt Jeugd Musiater Zevenaar

Musical De Kleine Zeemeermin / 11:00 - 13:30 - 16:00 uur / € 17,50
Duik mee in het eeuwenoude verhaal met Sita als de kleine zeemeermin die verliefd wordt op de knappe mensenprins. Maar, hoe vertelt zij de prins nu dat zij verliefd op hem is? En, wat is de zeeheks met haar stem van plan? Een nieuw, spetterend sprookje met een spannende twist voor het hele gezin! Na afloop is er een swingende sprookjes afterparty in de foyer en een meet & greet met alle acteurs.

15 okt Lezing Boek en Buro Zevenaar

Annegreet van Bergen / 20:00 uur/ gratis
Rebers Boek en Buro: Lezing over “Het goede leven”, het vervolg op “Gouden jaren”

16 okt Ouderen Musiater Zevenaar

Zing en Swing / 10:00 uur / € 70 (voor 20 keer)
Zing en Swing, onder leiding van Paul Mulder, is bedoeld voor ouderen die houden van gezelligheid, muziek maken, zingen en swingen.

18-21 okt Balfolk De OGtent Duiven

CaDansa is een superleuk balfolk-festival met (te) gekke bands, grappige spelletjes, mooie ontmoetingen, goede koffie, lokale biertjes en een super-de-luxe hotel met een fantastisch ontbijt. zie: www.cadansa.nl

19-21 okt Blijspel EMM gebouw Ooy

De strijd om Carina / 20:00 uur / € 7,50 incl. een consumptie
In het kader van 90 jaar toneel en zang, een blijspel met muzikale omlijsting door de Importantes.

20 okt Cabaret Musiater Zevenaar

Purper's Passie / 20:15 uur / € 27,50
Theatergroep PURPER vraagt zich af waarom iedereen tegenwoordig een bucketlist moet hebben, zo krampachtig z'n droom achterna móet gaan, genieten als taak ziet en bijna dwangmatig op zoek is naar zijn 'passie'. Er is zelfs supermarktbrood dat 'Liefde & Passie' heet! Hoog tijd dus om te bepalen waar het woord passie werkelijk voor staat. Een voorstelling voor op je bucketlist!

21 okt Concert Wieleman Westervoort

Zalencentrum Wieleman / 14:00 uur / € 15,00
Een geweldig en gezellig feest voor alle leeftijden (inclusief welkomstdrankje)

22 okt Mij&Zorg Zevenaar

Zalencentrum Staring / 19:00 / Gratis
De zorg verandert. En dat roept bij veel mensen vragen op. Wat zijn de gevolgen van de veranderingen? Wat vraagt dit van henzelf in de toekomst?

26 okt Thriller Het Musiater Zevenaar

Heemskerkzaal / 20:15 uur / € 27,50
Op een school plegen 3 jongeren kort na elkaar zelfmoord. Er lijkt geen overeenkomst tussen de 3 te zijn. Maar dan ... (vanaf 12 jaar).

26 okt Teenparty 4ALL Zevenaar

4ALL: Engeveldweg 4 / 19:00 uur / € 2,00
Xplosion Teenparty Halloween voor groep 7 en 8. Info: 4all@caleidoz.nl

NoTV gaat de strijd om Carina aan

Ooyse toneelgroep speelt ouderwets toneelstuk met hedendaagse humor

OOT-ZEVENAAR - NoTV is een Ooyse toneelgroep, die dit jaar een speciaal toneelstuk speelt. Toneel in Ooy bestaat namelijk negentig jaar en dat vieren ze met een stuk uit het verre verleden: De Strijd om Carina, een ouderwets toneelstuk met hedendaagse humor!

Het toneelgezelschap heeft er zin in. De groep van tien heeft onder leiding van regisseur Mars Teunissen maandenlang geoefend en nu is het dan bijna zover. Op 19 oktober vindt de première plaats. Het genootschap bestaat uit mensen tussen de veertig en de zeventig, die allen een belangrijk aandeel hebben in het stuk. Hierdoor heeft Mars ook geen echte favoriet tussen de acteurs, "Iedereen is gewoon geweldig, maar puur naar het script kijkend vind ik de ontwikkeling van de hotelhouder het meest interessant!"

Drama en humor

Het toneelstuk zelf namelijk gaat over die hoteleigenaar, wiens hotel de afgelopen jaren alleen maar voor financiële problemen heeft gezorgd. Dit zomerseizoen zou dat moeten veranderen, met de komst van twee families. Maar onderweg krijgen deze twee een auto-ongeluk met elkaar, dus lijkt het helemaal mis te gaan. Gelukkig weet de kelner een oplossing te bedenken, zodat het hotel en alle vakanties alsnog gered lijken te worden. Maar zo heel makkelijk gaat dat toch niet.... Drama en humor zijn de twee hoofdelementen om dit stuk tot een succes te brengen, maar zal het ook een

"Dankzij deze mensen komt alles tot leven en is het stuk een waar, hilarisch succes." Foto: Lara Nijhof

succes worden voor het hotel?

Soort knipoog

NoTV, de Nieuw Ooyse Toneel Vereniging is eigenlijk pas in 2011 opgericht. Ooit begon in 1928 de toneel- en zangvereniging Vrede & Vriendschap. Na de oorlog werd OTV opgericht. Maar de komst van de televisie in huis, betekende het einde voor veel toneel voorstellingen. De tv was toentertijd natuurlijk veel specialer! Daarom noemde Mars, die de groep weer in het leven riep, de vernieuwde versie van OTV: NoTV. Als een soort knipoog

naar hoe hij hoopt de mensen voor de buis weg te kunnen trekken en weer terug naar het toneel te krijgen. Dit is inmiddels het derde stuk van NoTV, waarvan twee spelers ooit nog bij OTV gespeeld hebben. Er zijn dit keer vier nieuwe gezichten. Zij spelen allemaal de sterren van de hemel volgens Mars. Hij lacht iedere keer nog keihard om het verhaal. "Dankzij deze mensen komt alles tot leven en is het stuk een waar, hilarisch succes."

Oud script in modern jasje

Het heeft veel werk gekost om het originele, ze-

ventig jaar oude script in een modern jasje te steken, maar het eindresultaat mag er zijn. Kijken kan op 19, 20, 21, 26, 27 en 28 oktober. Dan zal dit geweldige genootschap het stuk zes keer uitvoeren in het EMM-gebouw aan de Slenterweg 2 in Ooy. Vrijdag en zaterdag beginnen ze om 20.00 uur, 's zondags al om 14.00 uur. Plaatsen zijn te reserveren via de site, www.notv-ooy.nl of telefonisch op iedere woensdag tussen 18.00 en 21.00 uur, telefoonnummer 0316-34 23 04. De prijs is €7,50, inclusief een consumptie. Wees snel, er zijn per voorstelling maar honderd plaatsen beschikbaar.

De Waay feestelijk in gebruik genomen

Door onze redactie

GROESSEN - Zaterdag 6 oktober is De Waay in Groessen feestelijk in gebruik genomen. Daarmee is het project Verbeteren Routestructuren in de Liemers afgerond en heeft Scouting Groessen de beschikking gekregen over een prachtig buitenterrein.

Dorpsraad Groessen en Dorpsraad zijn blij met het eindresultaat en de samenwerking met de Scouting. Met het aansluiten van twee elektrische fietsen en het afsteken van een vuurpijl werd de openingshandeling ludiek luister bij gezet. "Er is met deze laatste handeling een fantastisch startpunt gecreëerd voor de vele fiets- en wandelroutes die langs De Waay lopen. Op de Loodijk tussen de Lijkweg en het Kandiakanaal is er keuze genoeg voor iedereen die fietsend of wandelend van de omgeving wil ge-

nieten", aldus Theo Kampschreur, voorzitter van de projectgroep Natuur & Recreatie. De voorzitter van Dorpsraad Loo, Jan Rasing, roemde de samenwerking tussen beide Dorpsraden, de Scouting, de burens van de Waay, gemeente en provincie: "Alleen door samen te werken, kon dit project gerealiseerd worden. Het heeft even geduurd, maar alle partijen zijn er blij mee".

Open huis

Aansluitend aan de openingshandeling hield Scouting Groessen open huis. De scouts vermaakten zich prima. Het mooie weer zorgde er voor dat de sfeer opperbest was. Als afsluiting van het evenement maakte een groep van circa 25 geïnteresseerden een fietstocht langs alle recreatieplaatsen in Groessen en Loo. De Waay bevindt zich aan de Vossendel in Groessen. Deze startplaats is voorzien van oplaadpunten voor fietsen en auto's. Ook is er een informatiebord waarop te zien is hoe een groot aantal wandel- en fietsroutes langs de Waay lopen.

Rut IJzermans, Dorpsraad Loo en Theo Kampschreur, voorzitter projectgroep, verrichten de openingshandeling.

Liemers Poëzie

AL WETENDE

We hebben een wereld gevormd

Een wereld waarvan we alles denken te weten

Tot in de kleine details

Durven niet te zeggen dat we het soms niet weten

Worden we vaak in twijfel getrokken

Zien geen verschil meer tussen zwart en wit

Weten en niet weten

Groot en klein

Dag en nacht

Licht en donker

We weten

We weten te weten

We weten nog niet

We weten nog niet dat we het niet weten

- F.L.

UW OGEN, onze PASSIE!

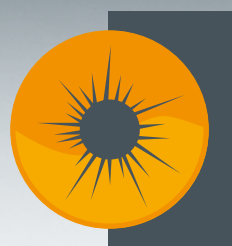
JEROEN 25 jaar geleden startte ik mijn eerste winkel in de Elshofpassage in Duiven. Hiermee brachten we optiek met een nieuwe kijk op oogmeting, contactlenzen en brilmode. De status van groeikern gemeente bracht een explosieve woningbouw en hiermee ook veel nieuwe inwoners naar Duiven; een prettige plek voor jong en ouder, voor de nieuwkomers en de gevestigde Duivenaren. Het is fijn om te zien dat de bril- en lensdragers van toen ons nog steeds weten te vinden, nu alweer 3 jaar in onze nieuwe winkel aan de Pastoriestraat.

Brillen en contactlenzen zijn nog steeds 'ons ding' en maken inmiddels deel uit van het pakket oogzorg. De passie voor optometrie en orthoptie heeft ons onderscheiden, vooral door de samenwerking met uw huisarts en de oogartsen in de regio. De grootste inspiratie voor onze visie, oogzorg, brillen en contactlenzen komt van onze klanten, van u! Daar zijn we trots op!

Nieuwe inzichten blijven zich ontwikkelen en geven, net als de afgelopen 25 jaar, een nieuwe kijk op brillen, contactlenzen en geavanceerde oogzorg. Maar niet alleen: Waar de wens is te groeien, is verjonging noodzakelijk. Met Koen als mede eigenaar gaan we samen verder en werken we aan een mooie toekomst met visie.

KOEN Inmiddels werk ik 15 jaar in de optiek, waarvan 10 jaar samen met Jeroen. Als een van de eerste optometristen in Nederland heeft Jeroen optometrie hoog in het vaandel staan. Door onze passie, die we graag delen, streven we allebei naar optimale oogzorg: We zijn altijd up-to-date over producten en therapieën, zodat u optimaal blijft zien. Hoewel 15 jaar niet lang lijkt, hebben zich grote veranderingen op het gebied van contactlenzen en oogzorg voorgedaan. Bijvoorbeeld de corneatopograaf waarmee wij heel nauwkeurig de vorm van het hoornvlies in beeld brengen.

Oogzorg voor kinderen heeft mijn speciale aandacht. Kinderogen hebben nog een hele toekomst in het vooruitzicht; daar kunnen een bril of contactlenzen een sterke ontwikkeling beperken. Nog beter is dit te begeleiden met lifestyle adviezen zoals buitenspelen en een goed gebruik van tablets en smartphones. De nachtlens is een opvallende uitvinding omdat deze de oogsterkte-ontwikkeling bij kinderen remt. Samen met ons team doen we ook onderzoek naar andere contactlens toepassingen. Daarnaast hebben we ook een rol in de behandeling om oogsterktes bij kinderen te beperken in samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam. Met behulp van onze resultaten verwachten we in de toekomst nog betere lensdesigns die kinderogen gezonder laten groeien. Dit zijn mooie aspecten om met mijn vak bezig te zijn!

van de **wetering** koen & jeroen
Optiek Optometrie

25
jaar

Pastoriestraat 7 | 6921 BX Duiven | 0316-26 89 09
www.vandeweteringoptiek.nl

OOGZORG *altijd dicht bij u!*

Scherp zien en een goede oogsamenwerking bepalen uw dagelijks functioneren. Daarom is het belangrijk dat jonge ogen zich goed ontwikkelen en dat ouder wordende ogen regelmatig gecontroleerd worden. Vooral als er oogziekten in de familie voorkomen. Vaak zijn oogaandoeningen met tijdig ingrijpen goed te voorkomen of te behandelen. Ga daarom altijd op tijd naar uw optometrist.

Hiervoor hoeft u niet naar het ziekenhuis of op een wachtlijst te worden geplaatst: u kunt vlot terecht bij onze professionele optometristen! Zij zijn opgeleid om - naast uitgebreide oogmetingen - onderzoek te doen naar de gezondheid van het oog.

Veel voorkomende oogaandoeningen die wij in een vroeg stadium kunnen ontdekken, zijn:

CILINDER

De voorste kromming van het hoornvlies bepaalt hoofdzakelijk de sterkte van het oog. Wanneer de voorzijden van het oog niet zuiver rond zijn, maar twee verschillende krommingen hebben, dan is er sprake van cilinderafwijking ofwel astigmatisme. Onze optometristen zijn grondig opgeleid om cilinders nauwkeurig te meten en te corrigeren met brillenglazen en contactlenzen op maat.

MACULADEGENERATIE

Leeftijdsgebonden maculadegeneratie (netvliesslijtage) is een veel voorkomende oorzaak van slechtziendheid. Het centrale deel van het netvlies heet de macula lutea, ofwel 'gele vlek'.

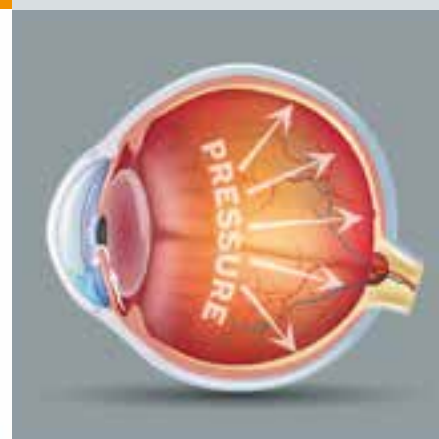
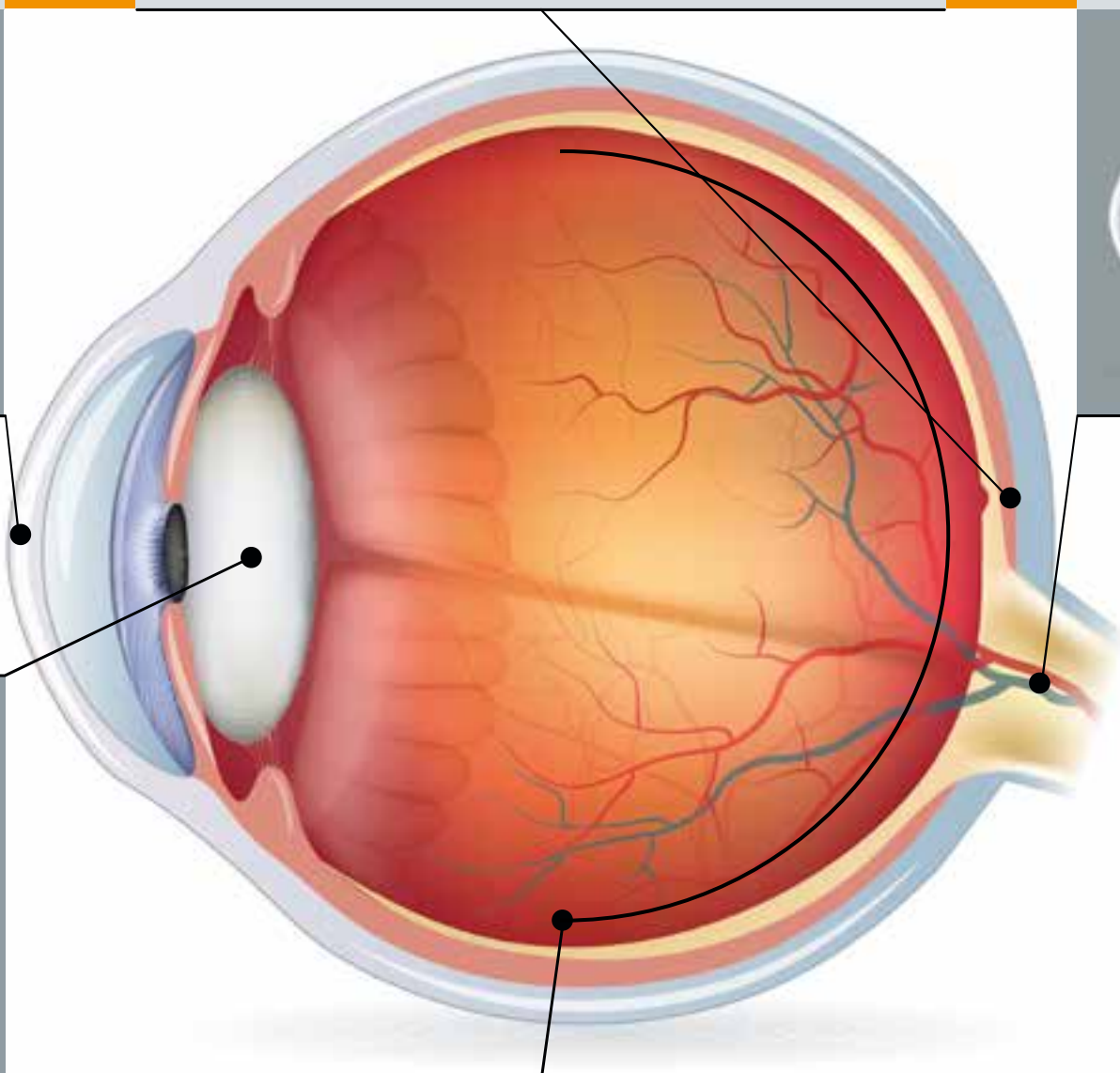
Bij maculadegeneratie wordt dit centrale zicht aangetast, wat grote gevolgen kan hebben voor het dagelijks functioneren. Met behulp van een OCT-scan kunnen we maculadegeneratie tijdig opsporen.

GLAUCOOM

Glaucoom (hoge oogdruk) is een beschadiging van de oogzenuw die meestal ontstaat door hoge oogdruk. Bij verhoogde oogdruk kan de oogzenuw afgekneld worden, waardoor geleidelijk gezichtsvelduitval ontstaat.

Dit merkt u vaak pas in een laat stadium - als het kwaad al is geschied. In een vroeg stadium is deze aandoening meestal goed behandelbaar.

STAAR

Achter de pupil zit de oog-lens. Wanneer deze lens niet meer helder is, is er sprake van staar. Het licht wordt niet meer zuiver in het oog geprojecteerd, waardoor de cliënt waziger ziet, kleuren minder goed kan onderscheiden en hinder ervaart van schitteringen. Staar is over het algemeen goed te verhelpen met een operatie. Onze optometristen doen vooronderzoek en nacontroles rondom staar-operaties en geven u deskundige voorlichting.

DIABETISCHE RETINOPATHIE

Een veel voorkomend gevolg van diabetes (suikerziekte) is diabetische retinopathie (netvliesbeschadiging). Dit is een beschadiging van het netvlies door verslechterde kwaliteit van de kleine bloedvaten.

Deze aandoening ontwikkelt zich meestal in beide ogen en kan - in onbehandelde vorm - tot blindheid leiden.

Door dit proces in een vroeg stadium te ontdekken, kan de verslechtering van het netvlies tijdig geremd of zelfs tot stilstand gebracht worden.

PRISMA'S

Het kan voorkomen dat beide ogen weliswaar gezond zijn en goed zien, maar niet optimaal samenwerken. Dit veroorzaakt klachten als duizeligheid, dubbelzien, hoofdpijn en moeite met focussen.

Door visuele trainingen of het verwerken van een prisma in brillenglazen worden deze klachten verholpen.

Naast het bepalen van uw **OOGSTERKTE** doen wij uitgebreide oogonderzoeken met **HIGHTECH APPARATUUR**.

DNEye SCANNER

Wie vroeger naar zijn opticien ging, kreeg een vrij eenvoudige oogmeting waar een plus- of een min-sterkte uitkwam. Later kwam daar een cilindermeting bij, waarbij de opticien de oogsterkte in twee richtingen opnam. Tegenwoordig meten onze optometristen met de DNEye-scanner minstens 25 x nauwkeuriger. Het apparaat maakt een digitale analyse van uw oogprofiel - in het licht en in het donker, waardoor we ook nachtblindheid kunnen traceren en behandelen.

REFRACTIE-UNIT

De eerste stap voor het bepalen van de gezondheid van het oog is het bepalen van het gezichtsvermogen (het vermogen van het oog om details te zien) en de daarbij horende oogsterkte. Met de refractie-unit bepalen wij uw oogsterkte nauwkeurig en snel.

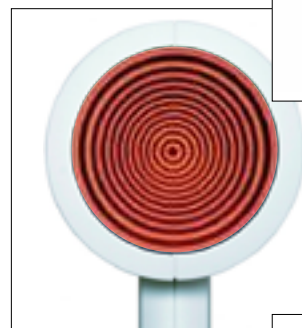
SPLEETLAMP

Het instrument dat we bij elk onderzoek gebruiken is de spleetlamp. Deze microscoop stelt ons in staat tot 40x in te zoomen op de voor- en achterzijde van het oog. Hiermee beoordelen wij bijvoorbeeld hoe contactlenzen zich bewegen op het oog en onderzoeken we de ontwikkeling van staar.

OCT-SCAN/FUNDUSCAMERA

Optical Coherence Tomography is een beeldvormende techniek die zeer gedetailleerde opnames maakt van verschillende structuren van het oog. De beelden geven een doorsnede weer van het weefsel van de oogzenuw of de macula (centrale deel van het netvlies). Onze optometristen gebruiken deze techniek om oogziektes zoals glaucoom en maculadegeneratie in een vroeg stadium op te sporen.

CORNEATOPOGRAAF

De voorste kromming van het oog bepaalt hoe het beeld in het oog geprojecteerd wordt. Met de corneatopograaf sporen onze optometristen vervormingen van het hoornvlies op. Ook zetten wij dit apparaat in om maatwerk-contactlenzen aan te meten.

PERIMETER

Wanneer het gezichtsveld geheel of gedeeltelijk wegvalt, heeft dit vaak een neurologische oorzaak. Een bekende oogaandoening die het gezichtsveld aantast is glaucoom. Met de perimeter verrichten onze optometristen een gezichtsveldonderzoek.

25 jaar

BENT U BENIEUWD NAAR DE STAAT VAN UW OGEN?

U kunt deze voucher inleveren voor een **KOSTELOZE** sterkte screening van uw ogen. Bij een volledig optometrisch onderzoek ontvangt u **€ 25,00** korting bij gebruik van de netvliesscan. (€ 24,00 i.p.v. € 49,00)

Deze voucher is geldig tot en met 27 oktober 2018.

K
UN
JEHE
TZIEN?

Ray-Ban
SIGNATURE

HIGH
DEFINITION
VISION

LENS
SHAPING

BLUE-LIGHT
FILTER

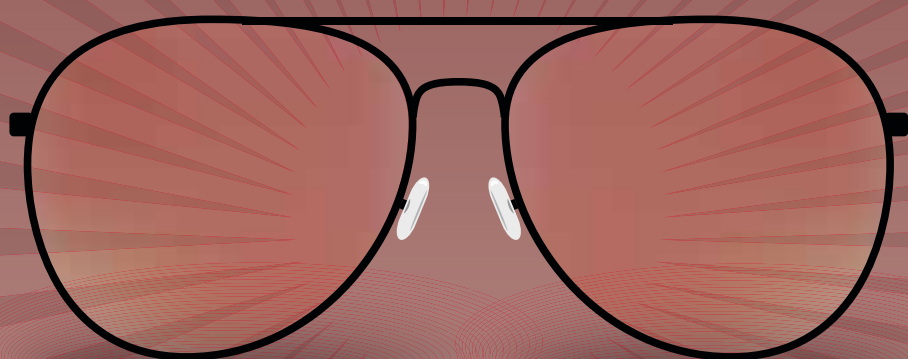
Uniek bij Van de Wetering optiek:

ORIGINELE RAY-BAN GLAZEN OP STERKTE

€ 100,00 KORTING

op een paar originele heldere Ray-Ban glazen
op sterkte! Ook multifocaal!!*

Ray-Ban®

GENUINE SINCE 1937

LET OP deze actie loopt tot
en met 31 december 2018.

*Kortingsvoucher is geldig
op een Ray-Ban bril in
combinatie met heldere
Ray-Ban DST glazen.
Neem deze voucher mee
naar de winkel.

van de **wetering** koen & jeroen
Optiek Optometrie

25
jaar

‘Zeggen wat je denkt, kan ook iets aardigs zijn’

Loesje-workshop in bibliotheek Didam tijdens Maand van de Geschiedenis

 Nina Elbers

DIDAM - Je kent Loesje waarschijnlijk wel, ze komt uit de regio en is bekend over het hele land met haar tekstjes. In het kader van de Maand van de Geschiedenis wordt er in de bibliotheek in Didam op 27 oktober een workshop door Loesje gegeven met als thema: opstand.

In de Maand van de Geschiedenis draait het in de bibliotheek vooral om boeken over de geschiedenis. “Er is een speciale tafel met boeken die over opstanden gaan, het thema van dit jaar”, vertelt Jedidja den Besten, medewerkster van de Bibliotheek Montferland. “Wij dachten dat Loesje met haar campagne ‘Zeggen wat je denkt, kan ook iets aardigs zijn’, daar goed bij zou passen. Daarom organiseren wij samen met Loesje een workshop. Met deze workshop willen wij ook bereiken dat mensen meer kennis maken met de bibliotheek.”

De workshop gaat van start met een introductie van Loesje. De deelnemers krijgen een kijkje hoe bij Loesje alles reilt en zeilt. Vervolgens is er een opwarmspel waarbij op een speelse manier de creatieve gedachtes van de deelnemers worden losgemaakt. Dan kan het echte werk beginnen. Eerst verzamelt de groep, onder begeleiding van de workshopgever, onderwerpen waar ze over willen schrijven en die betrekking hebben op de maand van de geschiedenis. Daarna krijgt iedereen een blaadje met een thema en wordt er aan de slag gegaan met verschillende creatieve schrijfmethodes. Uiteindelijk leest iedereen voor

Ook Chanel steunt de campagne van Loesje en helpt mee posters plakken. Foto: Nina Elbers

wat ze gemaakt hebben. “Dat is leuk en interessant omdat dat bij iedereen anders is. We hopen dat de deelnemers geïnspireerd worden, verrast worden door hun eigen creatieve gedachten en met elkaar tot mooie, nieuwe teksten komen”, zegt Gerda namens ‘Loesje’. Met de campagne ‘Zeggen wat je denkt, kan ook iets aardigs zijn’, wil Loesje iedereen inspireren om de verruwing op straat en online tegen te gaan, en mensen laten nadenken over de verantwoordelijkheid die vrijheid met zich meebrengt. Loesje ziet Nederland graag als een tolerant land,

met als belangrijkste waarde: vrijheid van meningsuiting. ‘In Nederland kun je alles zeggen zonder dat je ervoor in de gevangenis belandt, maar de laatste tijd maak ik mij steeds meer zorgen over hoe mensen met elkaar discussiëren. Iedereen mag zomaar wat roepen, maar waar ligt voor ons de grens van vrijheid van meningsuiting? Zomaar hard iets roepen is niet het toppunt van democratie. Iets met aandacht zeggen, levert wel een bijdrage’, meent Loesje. Daarom heeft ze deze campagne bedacht, en dit keer met beeld. De illustraties zijn gemaakt door Xavier Altena,

een talentvolle illustrator uit Rotterdam. Loesjes voorstel luidt: Laten we de vrijheid van meningsuiting niet gebruiken om anderen naar beneden te halen, maar om van de maatschappij juist een mooiere plek te maken. De workshop vindt plaats op 27 oktober van 13:00 tot 15:00 uur in de bibliotheek in Didam. Deelname is gratis. Je kunt je opgeven voor de workshop in de bibliotheek in Didam, maar je kunt ook mailen of bellen naar de bibliotheek. Er kunnen 15 mensen komen, dus als je wilt deelnemen, meld je dan snel aan!

IDEEËN

 Multaboni

1307

Als mensen zeggen: “Ja, Idee 1306, over Isaak, dat moet je anders zien, dat is een parabel, daar wil men iets mee duidelijk maken.” Dat haalt je de koe-koek. Verzin maar wat anders om je punt te maken. Zadel kinderen hier niet mee op. Ik hou niet van dit soort parabels. Niet omdat de tere kinderzieltjes er niet tegen kunnen, maar omdat het gebracht wordt als de werkelijkheid. Spelen met wreedheid. Hoe haal je het in je hoofd daar nog geloof aan te hechten. De gebroeders Grimm konden er ook wat van, maar die wisten beter. Sprookjes prima, horror als er behoefte aan is, maar niet de deugd prediken met dit soort perverse masochistische bangmakerij. Die Isaak kreeg het later ook nog voor zijn kiezen. Blind, honger geleden, bedonderd door zijn zoon en vrouw, maar ook heel rijk geworden waardoor de Filistijnen stinkend jaloers werden en al zijn waterputten dempten. Het is geen pretje in die

Bijbelse parabels. In de Koran en Thora is het met Isaak ook niet veel beter gesteld, geloof ik. Maar ik heb geen zin me nog verder in die onzin te verdiepen. Dat doe je zelf maar.

1308

Zou het ‘t overdenken waard zijn, nu men zo knap is met die gen-technieken dat vrouwen, die zwanger willen worden of zijn, een soort van behandeling krijgen die de huidskleur van de baby bepaalt en deze dan volstrekt willekeurig laat zijn? Lijkt me grappig. ‘Hoop je op een jongen of meisje?’ ‘Als het maar gezond is.’ ‘Hoop je op een wit, bruin, geel, rood, zwart of een-alles-daar-tussen-in-qua-kleur-kindje?’ ‘Als het maar gezond is.’ ‘Hoop je op schoenmaat 39 of 44?’ ‘Als het maar gezond is.’ Op het geboortekaartje lees je dan: Hoera, onze zoon is geboren, we noemen hem Sem. Sem is 6 pond en 20 gram, 45 cm en okergeel.

Multatulianse reactie

 Kim Kleijkers

~Commentaar

Een persoon, verschillende geloven en eenzelfde soort afloop. Een verhaal met een moraal of misschien ook niet. De hogere macht die je bespeelt als een marionet. Een verhaal opgeschreven door iemand. Hoorde die iemand het verhaal, heeft hij het meegemaakt, zei de hogere macht hem dat hij het verhaal op moest schrijven? En voor wie is het dan bedoeld? Voor iedereen, voor de kinderen? Wat is dan de les? Het lot bedacht iets voor je, maar heeft zich bedacht. Jouw lot ligt in de handen van het lot dat je ouders bestuurd en zo jouw lot bestuurd, is dat het? Waar gaat dit naar toe? Naar de horrorverhalen en sprookjes om aan onze werkelijkheid te ontsnappen? Dit commentaar loopt redelijk door op het commentaar bij de ideeën in de vorige edities, bedenk ik me nu. Ontsnappingsaan de werkelijkheid, het lot, de hogere macht.

Verbazingwekkend hoe commentaar door kan lopen. De sprookjes van de gebroeders Grimm zijn door Disney tot prachtige verhalen gemaakt, maar als je je bedenkt wat voor een horror er in de originele sprookjes zat, dan kom je gelijk weer terug bij het verhaal van Isaak. Verhalen over dood en nog andere niet zo leuke dingen die een les zouden zijn voor onze kinderen, maar onze kinderen zouden niet klaar zijn voor die lessen in de originele sprookjes. Ik betwijfel zelfs of het in die tijd lessen waren of gewoon verzinsels gebaseerd op toen hedendaagse gebeurtenissen. De moraal die nu in de sprookjes zit is fantastisch, al zullen kinderen niet altijd door hebben dat de moraal er is, maar was die moraal er vroeger ook al? Ach, het zal ook allemaal wat. Ontsnappings, moralen, het lot, het is allemaal één pot nat als je er over nadent. Dan idee 1308: ‘Als het kind maar gezond is’, de rest maakt niet uit. Wacht maar tot ze groot zijn, dan maakt het ineens wel uit. Dan moeten ze lessen leren uit boeken en moralen zien in de sprookjes.

Victor Steeman: like a rocket!

Achttienjarige snelheidsduivel hoopt ooit wereldkampioen motorracen te worden

Lara Nijhof

LATHUM - De 18-jarige Victor Steeman spendeerde het grootste deel van zijn leven aan motorracen: al elf jaar racet hij zijn wedstrijden. Zijn droom: werk maken van deze passie en wereldkampioen worden. Maar de weg daar naar toe is nog een hele uitdaging.

“Toen ik zeven jaar was, heb ik een minibike gekregen voor mijn verjaardag. Hier zijn we een keer een vrijdagmiddag op gaan racen en zo is het eigenlijk begonnen,” vertelt Victor. Snel daarna deed hij mee aan een wedstrijd en werd hij gescout door de KNMV (de Koninklijke Nederlandse Motor Vereniging). Sindsdien is hij niet meer van de motor af te slaan. Zelfs zijn school heeft hij erop aangepast. Victor gaat naar een speciale topsportschool om zo geen tijd in te hoeven leveren op trainingsmogelijkheden.

TT Assen circuit

De sport zelf gaat hem erg goed af. Op het moment rijdt hij mee in de IDM (internationale Duitse Motorkampioenschap). Victor oefent veel, vooral op het TT Assen circuit, een baan die ook op de wedstrijdkalender van het IDM staat. Het winnen van dit kampioenschap zou hem verder naar de top moeten helpen. Op het moment rijdt hij in de supersport 300 klasse, vergelijkbaar met de F3 autosport. Dit jaar had Victor een bijzondere start van het raceseizoen. “Bij bijna iedere klasse hoort een ander soort motor, en nu in een nieuwe klasse,

Victor Steeman (nr. 72) leidt de dans. Foto: Henk Schneider

moest er dus een nieuwe motor komen. Een week van tevoren, erg laat dus, kwam de motor pas van de KTM-fabriek. Aangezien er ook nog gesleuteld moest worden aan de afstelling, was er geen tijd meer om te oefenen. Ik had er nog nooit op gereden, maar meteen het eerste weekend ben ik eerste en tweede geworden.”

Budget van € 75.000

De motoren moet Victor zelf aanschaffen. Dat geld brengt hij bijeen door de verkoop van zijn oude motoren en het vinden van sponsors. Dat

laatste is niet gemakkelijk, ondanks zijn talent. Als Victor volgend jaar het WK wil rijden, dan moet hij zelfs een budget van € 75.000 ophoesten. “In deze regio leeft de motorsport niet zo. Als je in Assen woont, dan vinden de winkeliers het vaak een eer om de bedrijfsnaam op de kuip te hebben staan.” Tot nu toe heeft Victor drie minibikes en zeven motors gehad. Op dit moment rijdt hij op een KTM RC390R, een motor die erg goed past bij de klasse die hij rijdt en tot wel 220 kilometer per uur gaat. Ook aan fans heeft hij geen tekort. “Mijn opa is

mijn grootste fan”, lacht Victor. Maar ook beide ouders zijn twee trotse aanhangers. Zij gaan niet iedere race meer met hem mee. Dit doet alleen Victors rijderscoach, maar ze kijken wel elke wedstrijd op televisie. En alle bekertjes die hij tot nu toe gewonnen heeft staan bij zijn ouders thuis. Dat zijn er inmiddels heel wat.

Sponsor?

Interesse om als sponsor naam, bedrijf of brand te verbinden aan de topsportcarrière van Victor? Stuur een e-mail naar: info@victorsteeman.nl.

Ben Sanders: ‘Judo is mijn leven’

79-jarige judoka nog steeds actief bij Judovereniging Groessen

Stijn Kuster

GROESSEN - Judoka Ben Sanders telt 79 lentes. Op zijn (judo)palmares staan een tweede dan zwarte band, een scheidsrechtersopleiding, zijn eigen toernooi, de titel sterkste man van Groessen, een lintje van de koningin en de Burgemeester Lichtenberg-prijs. Maar het meest trots is hij op de vrijwilligers om hem heen en binnen ‘zijn’ Judovereniging Groessen.

Ben speelde voor en in het begin van zijn judocarrière in het eerste van SC Groessen. Toen hij last kreeg van blessures is hij gestopt met voetballen en ging hij zich volledig richten op judo. “In mijn jeugd was ik een echt gifkikkertje, maar judo heeft mij zelfbeheersing en respect bijgebracht”, zegt Ben.

Judocarrière

Ben heeft op veel verschillende plaatsen, en van verschillende trainers, training gehad. Hij begon met judo in Arnhem, maar na verloop van tijd kon zijn trainer in Arnhem hem niets meer bijbrengen. Ben ging toen zoek naar een nieuwe judoschool, die hij in Utrecht vond. “Iedere zaterdagmorgen stapte ik samen met een vriend van mij in mijn oude Volkswagentje richting Utrecht”, zegt Ben. Na acht jaar vertrok hij naar Amersfoort. “Hier kwam ik met de echte toppers in aanraking. Na een tijdje ging mijn trainer weg uit Amersfoort. Hij begon voor zichzelf in Barneveld. Ik ben toen met hem meegegaan naar Barneveld. Maar ik moest ‘s avonds elke keer helemaal alleen van

“Judo heeft mij zelfbeheersing en respect bijgebracht.” Foto: Stijn Kuster

Groessen naar Barneveld en terug. Ik ben daar gestopt en heb toen nog lange tijd in Dieren getraind bij de heer Huisman”, zegt Ben. Paul Huisman, zesde dan judoka, en volgens Ben een van de beste van Oost-Nederland, is nu de opvolger van Ben. Hier is hij super blij mee, omdat hij op korte termijn toch een stapje terug wil doen.

Toekomst

Ben wil zo lang mogelijk bij de judo betrokken blijven. “Judo is mijn leven”, zegt hij. “Maar ik moet wel voorzichtig aan doen met trainen, ik

heb namelijk een versleten wervel.”

‘In mijn jeugd was ik een echt gifkikkertje’

Ben vertelt hoe hij in het nieuwe seizoen concierge wil worden bij de judovereniging. Er wordt een kantoortje gebouwd waarin hij alles in de gaten kan houden, en - mocht het nodig zijn - ook nog eens een keer in kan vallen. Ben heeft vertrouwen in de jeugd bij de judovereniging. “De

jeugd van tegenwoordig pikt alles heel erg snel op, zelfs als ik moeilijke termen gebruik snappen ze het al snel.” Ben Sanders is super trots op de nieuwe dojo (judozaal) die deels nog in aanbouw is. Ruim dertig vrijwilligers hebben zich ingezet om de dojo te verbouwen. “Zelfs met 35°C waren ze hier aan het werk, daar ben ik erg dankbaar voor en trots op”, aldus Ben. “Burgemeester Zomerdijk zei het wel eens: ‘Dat kan alleen maar in Groessen!’, Nou, dat durf ik ook te zeggen. Je gaat nergens anders dit soort vrijwilligers vinden zoals in Groessen”, besluit de judoka vol trots.

Peggy Blaauw: ‘Wij bieden oplossingen’

Stichting GoClean de Liemers en Plastic Soep Surfer in de weer tegen zwerfafval

Ted Prost

WESTERVOORT - Stichting GoClean De Liemers bestrijdt zwerfafval via een gezonde combinatie van een publieke campagne en ludieke projecten, waaronder een krachtige samenwerking met ‘Plastic Soup Surfer’ Merijn Tinga. Maandagavond 24 september draaide GoClean in Kulturhus De Nieuwhof zijn film ‘From sea to source’ over de 1.200 kilometer lange tocht van Tinga over de Rijn, peddelend op een surfplank. De hoofdpersoon was er zelf bij.

Een bijzondere avond, toch had deze medaille een duistere keerzijde. Want of iemand nou in Westervoort is of op de Rijn peddelt, overall lijkt het iedereen te achtervolgen: zwerfafval. GoClean De Liemers richt zich op het doelmatig tegengaan van de overmaat aan afval in de straten van deze regio. Hoe? Door systematisch al het gevonden afval mee te nemen en te categoriseren, ‘taggen’, krijgen ze niet alleen een schoner milieu, maar ook een statistisch overzicht van de samenstelling van het zwerfafval. Hier wordt adequaat op gereageerd door maatregelen te treffen bij de oorsprong van dit afval, veelal lokale bedrijven. “Wij doen alles met een glimlach,” zegt Peggy Blaauw, voorzitter van GoClean. “Wij wijzen mensen niet op de fouten, wij bieden oplossingen.”

Plastic flessenpost

Als speciaal initiatief heeft GoClean de handen ineen geslagen met basisscholen in de regio voor hun ‘Flessenpostproject’. Leerlingen halen een

Merijn Tinga: “Wees bevlogen, praat erover en laat zien dat er alternatieven zijn.” Foto: Ted Prost

plastic fles van straat om deze vervolgens te vullen met een wens voor een schoner milieu. Een aardige dagbesteding op zich, maar Blaauw en haar collega’s laten het hier niet bij; uit de door hen opgestelde statistieken valt te concluderen dat zo’n 40% van het totale zwerfafval bestaat uit blikjes en plastic flesjes. Daar moet dus naar gehandeld worden. Het plan? Al de wensflesjes naar de Tweede Kamer sturen samen met een motie om statiegeld te heffen op deze veel voorkomende vorm van zwerfafval. Dit initiatief wordt nu ondersteund door een petitie met ruim 60.000 handtekeningen van

mensen die zich in willen zetten voor een schonere samenleving. Tot genoeg van ‘plastic soup surfer’ Merijn Tinga, die ook schoon genoeg heeft van de rommel in de wereld. Met zijn film ‘From source to sea’ probeert hij aandacht te trekken voor de overmaat aan plastic in de zee. Deze missie droeg hij op een uitdagende manier uit: door van de Zwitserse bron tot aan de Noordzee weken over de Rijn te peddelen. Naast deze actie heeft Tinga nog meer indrukwekkende prestaties op zijn naam zoals het oversteken van de Noordzee en het confronteren van de CEO’s van grote bedrijven

met het door hen geproduceerde afval. De surfer onderschrijft zijn statement met zijn eigen bedachte ‘plastic paradox’: “Hoe meer gemak we willen en hoe meer plastic we fabriceren, hoe minder gemak het ons uiteindelijk op zal leveren, omdat met dit plastic zeer zorgvuldig omgegaan moet worden.” GoClean en Tinga bundelen hun krachten om op deze manier het verschil te maken. “Wees bevlogen, praat erover en laat zien dat er alternatieven zijn,” vertelde Tinga tijdens zijn presentatie. “Want een schone leefomgeving is voor iedereen het grootste plezier,” vulde Peggy aan.

Tuindorp bestaat bijna een eeuw

Met ‘Burgemeester’ Jan van de Zand terug in de tijd

Nomi Vermeulen

TUINDORP - Tuindorp is een dorp met een interessante geschiedenis. Eén van de circa 250 bewoners is Jan van de Zand. ‘De burgemeester van Tuindorp’ woont al vanaf 1969 in de ruim honderd huizen tellende buurtgemeenschap van Tolkamer. Hij verhaalt graag over ‘zijn’ Tuindorp.

Jan kwam in Tuindorp komen wonen met zijn vrouw toen hij twintig jaar oud was. Hij komt zelf officieel uit Lobith. Eerst werkte hij in Duitsland, daarna is hij in Tolkamer bij de scheepswerf gaan werken. Daar heeft Jan veertig jaar gewerkt. Tuindorp is gebouwd in 1919, voornamelijk voor mensen uit Polen die op de scheepswerf werkten. Er moest woonruimte gecreëerd worden, aangezien er weinig tot geen woonruimte voor hen was. De mensen uit Polen werden naar Nederland gehaald vanwege hun ervaring met het maken van ijzeren schepen. In Nederland werden de schepen in die tijd nog voornamelijk van hout gebouwd. De huizen in Tuindorp waren vergeleken met deze tijd enorm goedkoop. Men betaalde voor een woning maar 8,20 guldens (ongeveer 4,10 euro) in de week en daar zat de watervoorziening bij in. In 1924 ging ‘De Werf’ failliet. Niet lang daarna kwam het water zo hoog dat de huizen in Tuindorp allemaal tot minstens één meter onder water stonden.

Erg goede sfeer

Wat maakt Tuindorp nou eigenlijk het ideale dorp om te wonen? “De mensen kenden elkaar vroeger

Jan van de Zand in de speeltuin van ‘zijn’ Tuindorp. Foto: Nomi Vermeulen.

allemaal”, vertelt Jan. “Vroeger deden ze de deur niet eens op slot, als je iets kwijt was wist je bijna zeker dat het bij je buurman of buurvrouw lag. Iedereen hielp elkaar en stond voor elkaar klaar,” vertelt Jan. Typerend voor die ‘naoberschap’ is een citaat van hem uit 2011: “Als ik me niet zo goed voel, dan bonk ik op de muur. In een oogwenk is de buurman bij me.” Inmiddels is dat wel wat veranderd, omdat er ook huizen bij zijn gebouwd en er veel nieuwe families zijn komen wonen. “Hierdoor ken je niet meer iedereen en laat je minder snel de hele dag je slot van de deur af. Maar iedereen in

het dorp vindt wel dat er een heel erg goede sfeer hangt. En dat het een erg gezellig dorp is.” Ook heeft Tuindorp zijn eigen monument in de vorm van een vlaggenmast. Herkenbaar voor alle schippers die voorbij komen. Over de vlaggenmast in Tuindorp is nog een hoop gezeur geweest, er was zelfs sprake dat hij weggehaald zou moeten worden weet Jan van de Zand zich nog te herinneren. “Hier waren de dorpelingen het absoluut niet over eens, aangezien dit een stukje geschiedenis van Tuindorp is. De reden dat het toen weg zou moeten was, omdat er een radarscanner zou wor-

den geplaatst en wel op dat punt.” De Tuindorpers sloegen hun handen ineen en hebben dit kunnen voorkomen. Het dorp op zich is ook al een monument: het is namelijk bijna 100 jaar oud! Jan van de Zand denkt dat Tuindorp nog wel gemakkelijk vijftig tot honderd jaar zou kunnen bestaan. “Maar de huizen worden natuurlijk ook ouder en daar moeten we rekening mee houden. Dit zijn echte nostalgiewoningen. Misschien dat er nieuwe huizen gaan komen, wie weet, ik hoop dat Tuindorp nog wel een hele poos bewoond zal blijven,” besluit Jan.

VMBO, MAVO, HAVO, ATHENEUM, GYMNASIUM

Over het Liemers College

BREED, BREDER, BREEDST

Het Liemers College is een brede scholengemeenschap. Een groot voordeel daarvan is dat je kunt overstappen zonder dat je meteen ook naar een andere school moet. Op praktijkonderwijs na hebben we alle schooltypen:

VMBO-(S)BB (schakel)basisberoepsgericht)

VMBO-KB (kaderberoepsgericht)

MAVO (beroepsgericht/theoretisch)

HAVO

ATHENEUM

GYMNASIUM

AGORA LIEMERS

WEDDEN DAT JE JE SNEL THUIS VOELT?

Veel aanstaande eersteklassers denken dat het Liemers College ontzettend groot is. Dat valt best mee. Het gedeelte van het gebouw waar je de meeste lessen hebt, is qua grootte vergelijkbaar met een gemiddelde basisschool. Voor sommige vakken, zoals sport, muziek of handvaardigheid, moet je wel iets verder lopen. Op iedere locatie werkt een vaste groep mensen. Die leer je snel kennen en zij jou. Je zult zien dat je je binnen een paar weken helemaal thuis voelt!

VERSCHILLENDE LEERRUIMTES

Je zit bij ons niet de hele dag in hetzelfde lokaal, maar in ruimtes die passen bij wat je aan het doen bent. Dat kan een vak- of praktijklokaal zijn. Maar ook een groter studielandschap of juist een kleine ruimte, waar je alleen of met een groepje geconcentreerd kunt werken. En je gaat ook regelmatig de school uit, bijvoorbeeld de natuur in, naar een bedrijf of op excursie.

LEREN OP JE EIGEN MANIER

Op het Liemers College weten we dat iedere leerling anders is. Misschien werk jij het liefst zelfstandig en weet je zelf wel wanneer je extra uitleg nodig hebt. Maar het kan ook zijn dat je liever hebt dat de leraar meekijkt en je weer op gang helpt als het even tegenzit. Op het Liemers College houden we rekening met dat soort verschillen. We willen dat iedere leerling werkt en leert op de manier die het best bij hem of haar past. En dat de leraar de begeleiding geeft die daarbij hoort. Sommige leerlingen krijgen veel 'sturing', anderen werken meestal zelfstandig. Je bent dus niet allemaal tegelijk en in hetzelfde tempo met dezelfde stof bezig. Dat is eigenlijk net als op veel basisscholen.

NEEM JE EIGEN LAPTOP MEE!

Het Liemers College werkt met 'bring your own device', oftewel BYOD. Dat betekent dat je je eigen laptop (of tablet) mee naar school mag nemen en in de les mag gebruiken. Je kunt dingen opzoeken, boeken raadplegen, je rooster bekijken en nog veel meer.

KOM EENS KENNISMAKEN

Voorlichtingsavonden

Maandag 26 november en woensdag 28 november vanaf 19.30 uur op de locatie Heerenmäten.

Open Dag

Vrijdag 25 januari 2019

De locaties Zonegge en Didam zijn open van 16.00 tot 19.30 uur.

De locaties Landeweer en Heerenmäten zijn open van 17.00 tot 20.30 uur.

